ПЕРЕДПЛАТА
На рік ... $2.00
На півроку ... $1.25
Поодиноке число 5 ц.

НАРОДНЯ ҐАЗЕТА
THE PEOPLES GAZETTE

SUBSCRIPTION RATES:
Per year ... $2.00
Per half year ... $1.25
Single copy 5 cents

Часопис Українського Трудового Народу в Канаді. Виходить кожної середи. Видає Спілка „Народня Газета." 601 Pritchard Avenue, P. O. Box 3027, St. B. Phone 55 896

Ukrainian Labor Weekly. Published every Wednesday by THE PEOPLES GAZETTE LTD., 601 Pritchard Avenue Winnipeg, Man. Phone 55 896

Рік II. Ч. 18. СЕРЕДА 30. КВІТНЯ 1941. WINNIPEG, MAN. Wednesday, April 30, 1941. No. 18. Vol. II.

Америка взяла під збройну охорону Північний Атлянтик

ҐРЕНЛЯНДІЯ ПІД ПРОТЕКЦІЄЮ АМЕРИКИ

СМУГА ОКЕАНУ ВЗДОВЖ КАНАДІЙСЬКИХ БЕРЕГІВ І НА ПІВНІЧ МАЙЖЕ 1000 МИЛЬ ШИРОКА ПІД ПАТРОЛЯМИ АМЕРИКИ

З тієї причини, що Німеччина мабуть уже пробує зробити базу на великому крижаному острові Ґренляндії, що лежить між Ісляндією і Канадою, а також, що Німеччина може робити спроби нападів в Західніх і Північних водах Атлянтику, Злучені Держави Америки проголосили воєнну охорону над Ґренляндією і Північно-Західним Атлянтиком.

БРИТІЙСЬКІ ВІЙСЬКА ЕВАКУЮТЬСЯ З ГРЕЦІЇ

Наносячи страшні втрати наступаючим німецьким військам, Британська армія в Греції відступила в повнім порядку до морських портів, з відкіля евакується на призначені місця. Відступ організовано так мудро, що фронт весь час скорочувався, а це дало можливість ариєгардам (задній сторожі) стримувати німців, поки головні сили відступили. Закінчився відступ фронтом довгим в пять миль, де ариєгарди і літаки та гармати кораблів з води легко стримували і громили німців, доки війська і народ переходили на кораблі.

Грецький уряд переїхав на острів Крит. В Атенах залишився лише один міністр для утримання порядку. Відступаючих британців грецьке населення щиро вітало вигуками: Вертайтесь скоро назад!

ВИСЛІД МАНІТОБСЬКИХ ВИБОРІВ

У Манітобі відбулися 22 Квітня вибори до провінціяльного сойму. Тому, що вже 12 Квітня 16 послів було вибрано через акламацію і тому, що місто Вінніпеґ, як один округ, вибирає 10 послів, вибори відбулися лише в 29 виборчих округах поза Вінніпеґом.

Вислід цих виборів — небувалий в історії Манітоби. На 55 всіх послів уряд Бракена дістав 51.

Небувалий він є ще й тим, що в цих виборах перший раз вибрано 6 послів українського походження. Лише в одній окрузі перепав український кандидат, а це в Ґілберт Плейнс, де кандидував учитель М. Базилюк. Там вибраний Др. С. В. Фокс із партії Соціяльного Кредиту.

Округи й імена новообраних послів українського походження є такі:

Емерсон — Іван Р. Соломон, адвокат, як не залежний. Проти нього вийшов з ліб. прогр. партії Др. Г. Г. Брайт. Соломон дістав понад 400 голосів більше, як Др. Брайт.

Ґілберт — Никола А. Григорчук, бувший посол ліб. прогресивний. Він дістав около 300 голосів більше, як його опонент учитель Ф. Заплітний, що кандидував з партії С.С.Ф.

Фишер — Никола В. Бачинський, дотеперішний посол з ліб. прогр. партії. Проти нього кандидував учитель Л. Н. Михальчук, який перепав лише 43 голосами.

Гімлі. — Осип Вавриков, дотеперішний посол з партії С. С. Ф. Проти нього кандидували Сиґурдсон з партії ліберально-прогресивної і Ґреїв, як не залежний. Послідний отримав 30 голосів, а Сиґурдсона побив Вавриков більшістю 481 голосів.

Сейнт Клеменс. — Никола І. Стрик, управитель школи в Лейдівуд. Він кандидував з ліб. прогресивної партії й отримав понад 600 голосів більше, як його противник Г. Солверс, з С.С.Ф.

Вінніпеґ. — Степан Кравчик, управитель школи в Бруклендс. Він отримав 4,673 одиниць. При 21 численню голосів, Кравчик дістав 5,315 голосів і був вибраний.

Знаючи особисто новообраних послів, можемо зовсім певно сказати, що манітобське населення українського походження буде належно зарепрезентоване в майбутнім манітобським соймі.

Іспанський Кабінет Нараджується

ЛОНДОН. — В суботу в ночі, 19 Квітня, іспанський кабінет закінчив дводенні наради. Ніхто, однак, не знає які справи кабінет обговорював. Міністер закордонних справ, Рамон Серрано Суне, оповістив, що „кабінет розважав над ріжними виглядами міжнародного положення у відношенню до воєнних військових і дипломатичних подій під теперішну хвилю."

Холодне Відношення Америки до Совітів

ВАШИНГТОН. — Відношення Злучених Держав до Совітів значно охолодло з хвилею, як стало відомим, що Совіти заключили з Японією угоду невтральности. Через усього ця Совітсько-Японська угода застановила дальші довготреваючі переговори в справі торговлі.

А поміж торговельних обмежень на протязі 8 місяців Совіти одержали з Америки знання товарів вартости 40 міліонів долярів.

І Турки Говорять Про Україну

Доносить „Юнайтед Прес" з Туреччини, що Німеччина таки наставала на те, щоб дійшло до порозуміння між Японією і СССР. Німеччина потребуватиме спокою в Совітах, щоб можна було витягати з України збіжжя, а з Кавказу нафту, бо без цього вона не зможе довго вдержатись. Ось тому, якби справи не складались, Німеччина пильно стереже за тим, що диється в Совітах, чи з Совітами, а в першу чергу споглядає вона пильно на Україну і Кавказ, як ті землі, які їй треба контролювати, якщо думає видержати у війні.

„Арбор Дей"

„Арбор Дей," або день садження дерев і корчів, призначено на 12 Травня.

БРИТІЙЦІ ЗНИЩИЛИ ІТАЛІЙСЬКУ ПРИСТАНЬ ТРІПОЛІ

КОРАБЕЛЬНІ КАНОНИ РОЗБИЛИ КРІПОСТИ НАЧЕ ШКАРАЛУПУ З ЯЄЦЬ

ЛОНДОН. — Британська Адміралція подає, що в ночі, 21, Квітня, певне число британських воєнних кораблів бомбардували італійську пристань у Північній Африці — Тріполі через 42 мінути і своїми 15, 6 і 4½ цалевими кулями цілковито знищили не тільки пристань і сім кораблів у ній, а також і саме місто.

Адміралція подає, що британські кораблі вистріляли на Тріполі понад оден міліон тон ваги вибуховин.

Офіцери кажуть, що це було найбільше у маринарській історії бомбардовання.

Британські літаки багато помогли кораблям у бомбардованню Мусолінової кріпости. Своїми запальними і вибуховими бомбами вони спричинили в місті великі пожежі, і що бомби не знищили, то огонь спалив.

Яку Поміч Дасть Америка Британії

З Вашінґтону повідомляють, що до половини 1942 року Злучені Держави мають передати Англії 15,000 літаків, 5,000 танків та 330 кораблів. Літаки будуть переважно великі бомбовики, танки — середнього розміру, як у Злучених Державах, а кораблі подібні до тих, що тепер будуються для Англії в американських к о р а блебудівельнях.

Дальше американський уряд оповістив, що він передав Англії 10 кораблів, які мають виконувати охоронну службу при торговельних кораблях, що перевозять до Англії воєнний крам і зброю.

Італійські Втрати в Африці

Британське міністерство інформації оповістило, що до тепер Італія втратила в Африці 191,195 людей.

Італійські втрати в жовнірах в Етіопії й Еритреї виносили до 5 Квітня 20,169; в Лібії 140,000 а в Італійській Сомалі 31,000. Між убитими і забраними в полон італійцями було 25 генералів і оден адмірал.

В Албанії втратила Італія 92,000 жовнірів. — На всіх воєнних фронтах втратила Італія в убитих і полонених 283,195 жовнірів.

Протиюнійні Фірми Дістали Нагану

Рада Канадійського Братства Залізничників у Манітобі ухвалила 14 Квітня резолюцію, в якій дається нагану тим компаніям, що є проти робітничих уній.

Рада К.Б.З. мала головно на увазі ті компанії, що мають до виконання великі воєнні замовлення.

Дотичні резолюції були вислані до „Кенидіян Конґрес ов Лейбор," в Оттаві та до „Кавнсіл ов Лейбор енд Сошел Проблемс" у Вінніпеґу.

Вражений Льояльністю Українських Горожан

Під таким заголовком читаємо в вінніпеґськім англійськім дневнику „Трибюн" з 17 Квітня, що слідує:—

„Сер Говард Д'Еґвил, секретар Імперіяльно-Парляментарного Товариства, переїзджаючи через Вінніпеґ в середу вечером сказав, що канадійські українці дуже інтересуються Британською Імперією.

На українських мітинґах у Реджайні, Саскатуні й Едмонтоні салі були заповнені учасниками. „Всі вони дуже хотять відіграти свою ролю як канадійські горожане, а це є надто важне під цей час."

Сер Говард Д'Еґвил відбуває тепер мітинґи в Злучених Державах.

Диктатори Торгуються Над Україною

Гирстова пресова агенція у Злуч. Державах повідомляє, що між Москвою і Берліном ведуться переговори про відступлення частини Галичини німцям. Вони хочуть будим то дістати підкарпатську полосу з залізницею, що веде з Перемишля до Черновець і далі до Румунії. В такому випадку німці дістали би теж шлях через Львів і Станиславів. За це Сталін мав би дістати „відшкодування" у виді якоїсь польської території, що тепер є під німецькою окупацією.

З другого боку є вістки, що Москва дістане за свою невтральність у балканській війні ще якусь полосу польської території та Карпатську Україну.

Імперіяльні Війська в Іраку

ЛОНДОН. — Офіціяльно оголошено тут, що велику скількість британського війська привезено до Іраку. (попередно Месопотамія).

Як відомо, в Іраку находяться великі британські нафтові жерела, які хотіліб забрати вороги Британії.

КАНАДА ЗБІЛЬШУЄ ВНУТРІШНЮ АРМІЮ

Міністр Оборони дост. полк. Ралстон проголосив 26-го Квітня, що молоді люди, покликані до чотирох місячних військових вправ, залишиться у війську для берегової оборони і внутрішньої безпеки.

Також він оголосив потребу нових 22,000 жовнірів для служби за морем.

ooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ

В звязку з припиненням видання „Народньої Газети" повідомляємо, що адреса Видавництва залишається на далі та сама; кореспонденцію треба адресувати так:

THE PEOPLES GAZETTE LTD., P. O. Box 3027, St. B, Winnipeg, Man.

Й Величність, Королева Елизавета оглядає канадійські війська.

НОВИНИ З ТИЖНЯ

Ґрон Бей, Онт. — В пятницю в ночі, 18 квітня, 28 німецьких полонників утекли з „Інтернмент Кемпи" викопаним ними тунелем, що мірить 600 фітів. До тепер зловлено їх усіх, окрім двох, що умерли від пострілення.

Вашінґтон. — Американський державний „атторней дженерал," Роберт Джексон, оповістив 23 Квітня, що 26-літний німецький летун Франц фон Вірa, який утік з канадійського залізничого потягу кілька місяців тому й якого арештовано опісля в Ню Йорку, утік 8 Квітня з Злуч. Держав правдоподібно до Полудневої Америки.

Сидней, Австралія. — Австралійський федеральний уряд порішив скликати парлямент на спеціяльні наради в справі обговорення воєнних проблем. Парлямент мав би зійтися 7-го Травня.

Реджайна, Саск. — Весняне сіяння в Саскачевані буде припізнене о яких 10 до 14 днів в наслідок недавної сніговії, яка дуже розмочила ріллю.

Лондон. — Британська Адміралція оповістила, що британська скадрова на Середземнім Морі затопила три італійські нищівники і пять тягарових кораблів, які плили до Африки з амуніцією і воєнними приладами. Підчас битви оден британський нищівник „Моґавк" був затоплений ворожою торпедою.

Каїро, Єгипет. — Британська головна квартира подала до відома, що підчас битви британські війська, які обороняють Тобрук у Лібії, забрали в полон 25 німецьких - італійських офіцерів та 767 жовнірів. Понад 300 ворожих жовнірів було вбито.

Ню Йорк. — Генерал Ян Смут, премієр Південної Африки, сказав оноді у своїй радіо-промові з Кейптавн, що британська перемога є запевнена в протязі одного або півтора року.

Віші, Франція. — Французький уряд оповістив на днях, що Франція перестає бути членом Ліґи Націй.

Ню Йорк. — Кореспондент американських часописей, що був недавно в Іспанії, пише, що там є тепер 180 тисяч німецьких туристів у військовім віці. Такі туристи почали приїзджати і до Португалії перед кількома тижнями і далі приїзджають. Недавно прибули до Лісбону урядники нацистичного міністерства пропаґанди з Берліну і португальське міністерство пропаґанди відступило для них відповідне приміття.

Віші, Франція. — Адмірал Жан Дарлан, французький віце-премієр, виїхав 23 Квітня до Парижу. Про дійсну ціль його подорожі до окупованого німцями Парижу, нікому невідомо. Здогади однак є, що може буде старатися намовити Лаваля, щоби приняв якесь становище в французькім кабінеті.

Лондон. — Британські бомбовики виконали в неділю, 20 Квітня, воздушний напад на німецьке індустріяльне місто Кельн і своїми запальними та вибуховими бомбами спричинили там великі пожежі.

Лондон. — Промовляючи до чеських жовнірів у неділю, 20 Квітня, британський премієр сказав, що „Британія вступає в довгу і дуже страшну війну." „Я не знаю, який хід війни буде," — сказав він, — „і також не знаю, як вона закінчиться, але я є певний за одно, що, маючи великі засоби енерґії і богатств, Велика Британія ніколи не перестане воювати."

Ґлейс Бей, Н. С. — В Кейп Бретон закінчився 21 Квітня майнерських страйк, що тревав цілих 12 днів. Страйкувало десять тисяч майнерів. Майнери були вийшли на страйк тому, що екзекутива „Юнайтед Майн Воркерс" підписала контракт про платню з провінціональними компаніями без відома і згоди всіх майнерів.

Віші, Франція. — Дня 24 Квітня маршал Филип Петен обходив 85 річницю своїх народин.

Лондон. — Британський почтовий уряд оповістив 21 Квітня, що листи і часописи, вислані з Англії 13 і 17 Березня до Канади і Нюфавндленд, затратилися внаслідок ворожої акції. Вислані з Англії 10 і 14 Березня до Канади і Нюфавндленд пакунки і магазини також затратилися.

Лондон. — Британські мілітарні обсерватори є тої думки, що незадовго почнеться війна за Ґібральтар. Є навіть слухи, що Іспанія вже згодилася перепустити німецькі війська через свою територію. — Недалека будучність покаже наскільки в тім правди.

Торонто, Онт. — Дж. Р. Тиммінс з компанія, члени „Торонто Сток Ексчендж" і „Ню Йорк Сток Ексчендж," доносять, що канадійським акціонерам виплачено за Квітень понад 22 і пів міліона долярів дивіденди. Актуальна сума виносила $22,550,205. Минувшого року за Квітень було виплачено дивіденди о півтора міліона долярів менше, як цього року.

Лондон. — Британські літаки збомбардували 21 Квітня докові будинки в пристані Ля Гавр, яка тепер находиться в руках німців. Вони також збомбардували німецьку морську базу Кіель. Британське воздушне міністерство каже, що Кіель дуже потерпів від вибухових і запальних бомб.

Плаквемін, Ля. — Дж. Л. Гостарі, літ 74, був дуже задоволений, коли його повідомили, його жінка породила близнята. Тепер він є батьком 20 дітей, з яких найстарше має 55 літ. Гостарі мав 10 дітей з першого подружжа, двоє з другого, а осьмеро з третього подружжа.

Лондон. — Югославський король Петро II. прибув літаком щасливо до Трансйорданії і відти видав проклямацію до своїх людей, щоби не піддавалися.

М. КОЦЮБИНСЬКИЙ

У ГРІШНИЙ СВІТ

УРИВОК З НОВЕЛІ

Там, за горами, давно вже день і сяє сонце, а тут, на дні межгір'я, ще ніч. Простерла сиві крила і тихо вкрила одвічні бори, чорні, похмурі, застиглі, що обступили білу церковцю, немов черниці малу дитину, і пнуться колом по скелях все вище та й вище, одні по других, одні над другими, до клаптя неба, що таке невеличке, там тут синє. Бальорий холод сповнив цю дику чашу, холодні води спадають по сірих каміннях і п'ють їх дикі олені. В сивих туманах гомонить Алма й купають в них сосни свої кострубаті віти. Сидять ще велитні-гори під чорними буками, а по сірих зубцях Бабугана повзуть, мов дим густий, білі хмари.

На дні межгір'я тихо, похмуро. Лиш кволі, жалібні згуки манастирського дзвона сумно думають в долині...

Манастир вже не спав... З келії матушки ігумені вискочила келейниця і кидалась по подвір'ї мов тороплена. Сестра Аркадія, скромно опустивши вії над пісним видом, спішилась до матушки з букетом троянд, ще мокрих од роси, і мов не помічала злих поглядів стрічних черничок. З літньої кухні дим бухав хмарою, а послушки, в темних одежах, блукали по дворі, лінниві і заспані. В білій капличчі, де в кам'яну чашку стікала чиста цілюща вода, рівно горіли, [illegible] лоті квіти, свічки, [illegible] кись із прочан.

Дві послушки гнали корови на пашу. Старий чернець, що [illegible] на парафії з того часу, як манастир цей обернено в жіночий, сухий, згорблений, знищений, немов викопаний з землі, волікся до церкви. Ледве пересуваючи тремтячі ноги та стукаючи об камінцях патерицею, що ходором ходила в його сухій руці, він кидав останні искри з погаслих очей у слід коровам та давив:

— У-у!.. кляк-а-ті!.. нагидили... женського н-полу!..

І тикав патерицею у слід коровам.

Послушки усміхались.

З вікна матушки-казначеї виглянуло на них бліде, винувате обличчя з великими підведеними очима, з волоссям в безладі, без каптура.

— Це вже знов матушка Серафима бачила привидки, — стиха обізвалась молодша послушка, зиркнувши з старшою.

В тої блакитні очі сумно всміхнулись.

Гнали корів високо, в гори, на полонину. Гойдаючи злегка рудими боками, п'ялись по крутих стежках корови, за ними йшли сестри. Попереду молодша — Варвара, міцна, кремезна дівка, за нею Устина, тонка, делікатна, в чорній одежі, як справжня черниця. Ліс обгортав їх, холодний, сумний та мовчазний. На них насувались чорні буки, повиті в жалобу тіней, сиві тумани з дна урвищ, росяні трави, холодні скелі. Над головами котилися [illegible] холодного, чорного листу. Навіть сині дзвіночки сіяли холод на трави. Кам'яна стежка, мов тропа дикого звіря, сплітала петлі по боках гори, сюди й назад, все вище та й вище. Рябі мармурові пні буків злізали з дороги униз, [illegible] западались, і вже стелили темну корону аж під ногами. Цупке коріння сплуталось у клубки й повзло по горах, немов гадюки. Черниці йшли далі. З одного місця вдалось їм побачити дно ями, малу церковцю і білі домочки, де жили сестри. В церковці співали. Жіночі голоси, чисті, високі і сильні мов ви-гольські гори, вели побожну пісню. Вона так дивно гучала вгорі, під чорним склепінням.

Устина стала. Вся тиха, просвітлена, слухала співу.

— Ходім, — обізвалась Варвара, — вже пізно... Матушка-ігуменя звеліла малину зібрати, як вернемо з лісу...

Устина зітхнула.

— Колись і я так співала... поки голос не пропав од застуди... — сумно сказала вона.

І понесла у грудях далі, у чорну тишу ліса, ті співи, яких не могла вже добути з слабого горла.

А тиша стояла справді велика. Камінчик, скотившись з-під ратиці корови, суха гіллячка, зачеплена ногою, справляли такий хускіт, наче щось велике валилось в горах і розсипалось. Ця тиша дратувала: хотілось скрикнути, гукнути, хотілось її налякати.

Де далі попадались вже сосни, старі, руді, коструботі. Їх довгі галузки спускались в провалля, як руки. По сухій глиці сковзалась нога. Соснові шишки, великі й порожні, котились під ноги або дивились з трави десятками очей на сизі головки синіх дзвіночків.

— А матушка-ігуменя й сьогодні сердиті, — обізвалась Варвара... Давно помирились з матушкою-казначеєю... плакали, цілувались, а знов бучу збили... Кличуть вчора до себе матушку Серафиму: „Ти, кажуть, знов за своє? Ти знов проти мене бунтуєш сестер? А-а! я знаю, вони тебе більш люблять, ніж мене, бо я, бач, деспотка, мучу всіх, роботою знущаю, голодом морю... Я краще ззім, я собі рибу купую, я все варення з чаєм попила... я... я... Я всім покажу! Я тут ігуменя... Всіх прожену, розточу погане кодло, розвію по світу"... А сама аж пожовкла, ціпком стукає по помості і каптур, прости Господи, з'їхав на бік... Ну, матушці Серафимі зразу вже ясно, чия [illegible]. Вона й каже: „То все Аркадія набрехала..." Кличуть Аркадію. Та — очі додолу, голову на бік — і я не я... то десь Секлета... Кличуть Секлету. Та плаче, присягається... Потому Секлета прилюдно сестру Аркадію брехухою й шпигункою назвала... Мало не бились...

— Та-ж чула... Сестра Секлета погано зробила... Для Бога все треба стерпіти.

Устина закашлялась.

— Може швидко йдемо?.. Терпіти треба... Не стерпиш, коли Аркадія на всіх набріхує матушці-ігумені. Та на роботі стояла, а та лінується, а та їсти не хоче за трапезою, окремо в келії своє їсть... а та судила матушку-ключницю, що сукна... Ну, матушка-ключниця гніваються, в обідах ще гірші, охлянеш на роботі... Пересварились всі, перегризуться, вороги дивлять одна на одну, усі сердиті... Слова не промовлять до себе... От як Секлета з Мартою... Півроку не розмовляють уже... вороги люті... По цілих днях у нас, як в пеклі, прости Господи гріха, кипить, а матушка-ігуменя... Ай! як тут гарно!

Послушки зупинились.

Поки вони злазили вгору, ліс западавсь їм з-під ніг все глибше та й глибше, вростав у землю, у чорну безодню, тоді як гори росли, виростали і розгортались. З-під сосни, як з вікон, виднілись далекі і близькі гори. Немов острови на морі туману. Вже трохи розвиднялось. Повітря зробилось прозорим та ясним, і буки зазеленіли у ньому, як рута. А там, де сонце торкнулося вершечків дерев, спалахнуло листя золоченим вогнем і стало прозорим, як скло. Здавалось, воно дзвеніло, радом курилась туманом важка соснова гора, закурена, вся спалена вогнем, який лизав ще червоним язиком вершечки пнів. А там знов був та грабина, затоплені синім мороком ночі, немов повиті мрійми, збігали, як драбина Якова, з неба в долину та щезали з далекими тінями гір, прозорими й легкими, як дим з кадильниць. І вся ця гармонія ліній та фарб, цей раннішній сон неба, ця пісня тиші, здіймали душу у небо.

— Яка краса, Господи! — ахнула Варвара.

— Гарно... а в о-сени краще, — відповіла Устина.

Вона любила осінню пору, коли повітря таке прозоре, що гори, здавалось, зсувались і стояли, як стіни храму. Ліс одягався тоді у жовте й червоне листя, а сонце обертало його у золото й вогні. Їй здавалося тоді, що то сонми священиків, в золотих ризах, з засвіченими свічками в руках, правлять службу Божу, а купи чорних сосон, мов сестри-черниці побожно, схилившись, слухають святі слова. Вона чула тоді співи.

Вона любила холодні осінні ночі, повні місячного сяйва, коли ревли в далеких горах олені та справляли смертельні бої, а гірські ліси, як море, котили чорні хвилі, по яких плила, неначе човен з вітрилом, біла церковця.

Так страшно було у такі ночі.

Послушки рушили далі, а за ними рушили й гори, міняючи форми та фарби.

Корови зайшли вже далеко вперед і треба було їх наздогнати. Ліс все густішав, чорнішав. Скрізь п'ялись сосни, буків вже не було. Стежка ставала прикрішою. Засипана глицею, що віддавала прілим духом, вона перепинялась часом здоровим деревом, виваленим з корінням, сухим і колючим. З трави пахли чебрець та діктамнус. Враз з гущі ліса мигнуло щось і зникло. Наче гіллячки ожили. То проскочили сарни — стрункі, тонконогі. І знов усе тихо. Знов чорне склепіння та вохкий холод.

— Ти кажеш: терпи... — почала знову Варвара. — А правда-ж де? От хоч-би й ти. Така тиха, спокійна, вже рясофорна, а ворогів маєш... Всі знають, що ти недужа, не можеш страви нашої їсти... А матушці-ігумені кажуть, що ти вередуєш... Хто коло неї впадає, улещує, той ласку має, на роботу важку не ходить. А тебе посилають...

Устина мовчала.

Корови ревли, мабуть товар вже зачули. Тепер полонина була десь близько. Треба було спішити.

Раптом ліс розірвався. Розступилися сосни і обгорнули широку поляну, свіжу, похмуру, куди як на ложе спадали сині роси. Старезний дуб, посаджений серед поляни святим Кузьмою, чорний, кошлатий, немов його заступник, вітав вже здалеку гостей, просив спочити.

Корови бродили на паші, а чорні буйволиці, малі й горбаті, покинувши їсти, повернули до гостей свої волохаті шиї і дивились на них червоними, недобрими очима.

Під дубом варив щось на вогнищі пастух.

Можна було вертати додому. Та їм не хотілось. Загріті крутими стежками, напоєні гірським повітрям, послушки були веселі.

— Полізем далі, на шпиль, — прохала Варвара.

Вона вся зачервонілась, чула смак волі і зовсім забула про малину.

Устина не змагалась.

Вгорі ліс був густіший та ще чорніший. Гори десь щезли. Настала ніч. Коструботе галуззя, мов чорні ведмежі лапи, простягалось над ними, ловило за спини і било по лиці. Варвара з Устиною раз-у-раз хилились їм, немов приймали благословення. Засапались, упріли, ледве переводили дух, а лізли далі. Минали галявини з свіжо витолоченою травою, де ще цеї ночі лежали олені; минали невидні в долині квітки, сірі мхи, якими, як косами, пообростали дерева. Все лізли далі. Ще трохи... ось швидко... ще...

І раптом стали. Посліпли. Море світла залляло їм очі. Тремтячі, зворушені, розплющили очі. Перед ними лежав той далекий, грішний світ, з якого вони втекли колись у тиху, чорну яму, принадний, веселий, у сяйві, як мрія, як сам гріх. Далеке море одкрило широкі обійми землі і радісно тремтіло, немов жива блакить неба. А земля мліла й сміялась в обіймах, немов упоєна коханням жінка, і блищали на сонці рядки білих домів, як дрібні зуби у неї. Зелені долини стелились, як коси, і вся ця дивна країна плавала кудись в морі теплого світла в широкім, необмежнім, блакитнім просторі... З лівого боку важко лежав, як земля похмурий Чатирдаг, а з правого — лізла на небо чортова ступінка Бабугана, нагріті скелі, сірі і голі, як земля-мати родила.

Послушки скаменіли, як зачаровані. І тоді, як Варвара слухала якісь голоси, солодкі, спокусливі, якісь заклики грішного світу, душа Устини розпускалась в блакитнім повітрі і співала молитву тим чистим голосом, який не міг ніколи добутись з слабого горла.

Варвара перша отямилась.

— А наша малина! — гукнула нараз, і той вигук скинув їх раптом з гори в долину, під білу церковцю та тісні келії.

Знов чорний морок, знов море листу, та-ж сама дорога. І поки мчались крутими стежками, як дикі сарни, сусідні гори, залиті вже сонцем, зелені і чорні, високі і низькі, скакали й з'являлись, щоб гнати за ними. Добігли до церкви.

Снують по подвір'ю черниці, немов сновиди. Сюди й туди. В келії в кухню, з кухні у келії. Немов шукають, чого не згубили. Сонце вже припікає. Стоять прочане. Одна черничка гукає другій:

— Сестро Мокрино, неси самовар гостям...

— Неси сама...

І обидві зникають.

Горбата сестра Анфиса сидить вже в крамниці поміж образами, лиха, надута, чимсь не вдоволена, немов паук той заснована вся паутиням злости, і стежить недобрим оком за ворогами.

Прочане чекають, стоять на подвір'ї. Висока, чорна, суне поважно в капличку до чаші з водою сестра-казначея. У руках має сачок на довгій тичці, озброєний в хрести, яким буде ловити не рибку, а гроші, що вкидали в воду прочане. Навіть калитку на поясі в неї зачепив святий хрест.

Зупиняє Варвару.

— Що-ж ви оце робите? Чому малини досі не рвете?.. Таж матушка-ігуменя...

Мовчать винуваті й хапаються бігти.

Матушка Серафима спускає очі додолу і стиха каже:

— Знов цеї ночі бачила...

Тепер вже не можна тікати. Матушка-казначея любить звірятись молодшим. Ті її більш розуміють.

Вона спочатку зітхає, втупляє, потім підведені очі кудись в простору, у лісову пітьму і сливе шепче:

— Тільки задрімнула — чую знов він стоїть надо мною. Розплющую очі — а він такий блаженний, кучері в'ються по плечах, щоки рум'яні, очі — як свічі... поклав свою руку на мої плечі та й каже голосом райським: „Чого лежиш тут на моєму ложі? Це моя келія, я жив тут довго, спав тут, молився"... А мені страшно, вогонь-же по тілі... Чи не сатана то во образі прекраснім, надісланий з пекла во іскушеніє... Світ, світ, світ... А він ладнався, як кучері досягнуть... "Вставай, Серафимо"...

— Матушко, чи не можна нам самовара? — перепиняють прочане якусь черничку.

— Треба-б сестрі Марії... — й проходить далі...

Сестра Анфиса стає на дверях крамнички.

— Отак... одна на одну скидають... лінниві-ж, Господи! — закидає вона свої тенета на черничку.

— А вам яке діло?

— А таке... Дух лінощів побіждається духом працьовитости...

— А про дух сквернословія й забули?.. Прочитайте краще для себе... Не дурно про вас кажуть...

— Хай Господь пробачить тому, хто лихе каже. А хто казав? Що говорив? Дармоїдки, брехухи... нікчемниці... нехай он матушці-ігумені скажу...

— [illegible]!.. про вас всі знають...

З кухні вискакує сестра Марія. Очі заплакані, червоні.

— Сварились? — цікавиться сестра Анфиса. — Ай, грішка...

— Помирилися... Три дні мовчали... Аж сумно стало...

— Надовго-ж?

— А Господь знає...

— Тут прочане самовара від коли просять... Чаю хотять попити...

— Самовара? Коли-б сестра Секлета... Та де-ж це Секлета? Секле-то! Секлетто-о-о!..

Даремно носився той поклик по мертвому двору, даремно бився об ліс, об стіни церковці, що тихо дрімала на сонці, вся біла, як вишня в цвіту. Ніхто не обізвався.

Потиху дзюрчала й спливала у чаші, в каплиці, живуща вода, а над нею палали свічі, їх вогняні квіти.

— Сижу-я, тремчу вся, — тягне своє матушка Серафима, — соромно так мені, чудно, а він нахилився і гласом таким солодким, таким сліпочим... Ви смієтеся? — раптом остро питає вона черничок, наморщивши чоло і вся збілівши.

— Та ні, матушко... Господи!

— Ви смієтеся... я бачу... Так то був инок... - инок, кажу вам, чернець, а не хто... У-у! не вірю, у них на думці саме лиш гріщне... Марш мені зараз малину рвати!.. Геть!.. Не треба мені нікого... нічого... У-у!..

І скинувши на послушок гнівний, болізний, як у мучениці, погляд, матушка-казначея підняла угору довгий сачок, як оборону від напасти, і пішла до каплички.

На ході вона злегка хиталася і гугнявим голосом вичитувала:

— Святії безсребренниці і чудотворці, Козмо й Даміане, посітите немощі наша, туне приясте, туне дадіте...

Золоті хрести на держальні сачка блищали на сонці...

В малиннику тихо. Хоч сестра Секлета вкупі з сестрою Мартою збірали там ягоди, але вони вже півроку не розмовляли з собою.

— А тут були матушка-ігуменя, — обізвалась до послушок, що саме підходили, Секлета, — про вас питали... Сердяться, що мало зібрали малини.

Варвара з Устиною стали на роботу. Вони теж затихли. Самі-ж матушка-ігуменя сердиться!..

Немов ще тихше стало в малиннику. Мовчали сестри, мовчки стояли зелені стіни гір, у тишу повилась глибока долина, послана м'ягко зеленим буком, налита золотом сонця; сім чорних горбів мовчки дивились угліб, а по них сходили рідкими соснами, немов черничі процесії. І тільки глибоко, на дні межгір'я, плигаючи з скелі на скелю, ревла і шуміла бистрая Алма та розсипала холодної води по [illegible] долі.

Так сумно стало. [illegible] сердиться! Всі ці чотири черниці, що кидали мовчки стиглу малину на дно кошика, зазнали вже гніву матушки-ігумені. Всіх їх покарано цею-ж зимою. Устині згадалась та пам'ятна зима... По цілих днях і ночах сипав та й сипав сніг і врешті засипав яму. Засипав дороги, засипав ліси, долини і Алму... Од всього світа одрізав... А коли хмари подерлись і сіли на гори, впав з неба холод, неначе гнів божий... Тріщали з ляку дерева, тріщала церква і в'яли сестрички. Сонце сховалось за гори й ходило там десь короткими днями, в цю дніи дишалась ніч... Довга, безкрая й сумна, як плащаниця. По цілих днях горіло в келіях світло, куняли над килимами сестри, згинали спини й псували очі... Почались сварки, росла незгода, тяглась ворожнеча, довга, уперта, як ті дні-ночі. Коли-ж гасили світло і грішне тіло йшло на спочинок, сон кидав очі і замерзав десь в келії. Не сила було заснути... Так було зимно.

По цілих ночах тремтіли сестрички, а дров не давали... Матушка не звеліла. І от вони согрішили. Вона, Варвара, Секлета і Марта, та ще дві черниці. Потай, по ночах, порпаючи глибоко в холодний сніг, вони збірали в лісі сухе домаччя і гріли келії. Дізналась матушка — з манастиря прогнала. Усіх шістьох. Пішли вони з плачем у сніг, у холод, в лихій одежі... Соромно було, жалко... Та вже з дороги їх завернули... Змилувалась ігуменя-матушка... Дві не схотіли, пішли у світ... Відтоді й голос пропав у неї, як застудилась.

— Не знате, де тепер Ганна, що не схотіла вернутись? — подумала вголос Устина.

— Я бачила її, як їздила в город, — обізвалася Марта. — Заміж вже вийшла. Чоловік слюсар, вона крамничку має... Така весела, здорова... Згадати, каже, не можу...

— А от Марія померла... царство небесне... — зітхнула Варвара.

Всі теж зітхнули й замовкли.

— Одні кажуть, що з горя, а другі, що застудилась, брівши глибоким снігом, — кинула Секлета.

Ніхто не одповів їй.

Знов тихо стало. Тільки гнулось малинове стебло, та дощем падали ягоди в кошик.

— Чого воно так, скажіть мені, сестри! — загадала Варвара і аж очі зробила великі. — Що як перше люде спасались, то й добро другим робили... а тепер...

— Все од Бога... Не судіть, то й вас не осудять, — строго сказала Устина.

Всі розуміли, на що Варвара натякає.

— Та годі вам! — гукнула весела Секлета. — Лови, Варваро! — і пожбурнула в неї стиглою ягодою.

Варвара розтулила рота, та ягода не попала.

— Ну тепер ти! — і полетіла малина у рот Секлеті.

— Добра малинка? — обізвався з боку знайомий голос.

Як з землі виросла сестра Аркадія з пісним обличчям, з побожно згорненими на животі руками.

Ніхто не обізвавсь до неї.

— А я ще й не кушала... Дух чревоугодія побіждається... — і бачучи, що її не слухають, сестра Аркадія криво всміхнулась і нишком подалася далі.

— Христя пропала-б, — сказала Секлета.

Вони вже кінчали роботу, коли прибігла келейниця.

— Несіть швидче малину... та йдіть всі до матушки-ігумені... Кличуть...

— Ну, щось уже буде!.. — подумали сестрички.

ГУМОР І САТИРА

Молодий Цвях

Учитель запитав учеників, яка є різниця між словами „результат" і „консеквенція."

Одна дівчина відповіла: — „Результат" то це те, що ви сподіваєтеся а „консеквенція" це те, що ви отримуєте.

Забезпечений.

Тимко вертав домів вечером пізніше, як звичайно. Никола стрінувся з Тимком і запитав:

— Бійтеся Бога, Тимку, то ви аж тепер йдете з роботи до дому і не боїтеся, що втратите вечеру?

— Ні, — відповів Тимко, — я маю мясо з собою.—

Розумієся на рослинах.

— Маю багато клопоту з молодою городиною, — сказав молодий фармер, (що недавно прибув із великого міста), до старого фармера і запитав: — Як можна розріжнити рослини від бурянів?

— Дуже легко, — відповів фармер. Виривіть усьо, що є на грядках. Якщо опісля виросте щонебудь, то це будуть буряни.

Пізно по голосі.

Хлопець (нервово до свого боса): — Думаю, що хтось хоче вас до телефону...

Роботодавець: — Ти думаєш! Нехкеш ти вміш думати?

Хлопець: — Може й так, але хтось на другім кінци телефону говорить: „Гелло, чи то ти старий йолупе?"

Де є вітер?

Син: — Тату, чи можу вас щось запитати?

Батько: — Щож ти властиво хочеш знати?

Син: — Де є вітер тоді, як він не дує?

Мама вже набільше.

Хлопець бігав по вулиці від четвертої, до пізного вечера, і виробляв ріжні збитки в наслідок чого сусіди гембляли його і питали, чому він зі школи не йде до дому разом з іншими дітьми.

Хлопець (поважно): — Наша хата засунена.

Сусіда: — Чому засунена? А твоя мама де?

Хлопець: — Мама пішли до „Товариства Мамів", де мають відчит про виховання дітей.

Не хоче ризикувати.

Служниця: — Хочу сказати вам, що я завтра віддаюся.

Господиня: — Алеж Маріє, чому ти не сказала мені скорше? Де я тепер дістану другу служницю? А не моглаб ти зачекати ще один місяць?

Служниця: — Дуже жалую, але я не можу ризикувати; я ще добре не знаю свойого Гринька.

Вона ще жиє.

Суддя: — Ви маєте чоловіка?

Женщина: — Ні, мій чоловік помер тому десять років.

Суддя: — А ці малі діти ваші?

Женщина: — Так, мої.

Суддя: — Алеж ви кажете, що ваш чоловік не жиє...

Женщина: — Так, мій чоловік вже не жиє, але я ще жию.

Гондоля на хустку.

Моя тета, що жиє у Венеції, переслала мені гондолю на мої уродини. І як я буду бавитися нею?

— Алеж то ти не розумієшся на річах. Гондоля це не за-

Добре є мати жінку з гарної родини, але не добре є, коли жінка хоче, аби її родина перейшла жити з нею.

бавка: нею ти закручуєш голову так як хусткою. —

(Гондоля, це венецiйське човно. Ред.)

ВСЯЧИНА

АСФАЛЬТОВЕ ОЗЕРО.

Три тижні тому новий американський амбасадор в Лондоні, Вайнент, підписав з англійським премієром Черчілем умову про оставновлення американських морських баз на англійських землях у ріжних британських кольоніях в Америці, між іншим на острові Тринідад. Цей острів, що має близько 1,800 квадратних миль, лежить недалеко берегів південно-американської республики Венецуелі і відзначається двома замітними дивами природи: високезним водопадом Маракас, де вода ріки спадає з висоти 312 стіп, та — асфальтовим озером „Пич Лейк."

Це озеро, що лежить біля сорок миль водою на південний схід від столиці Тринідаду, Порт ов Спейн, не є властиво озером. Є це простір понад 100 акрів, біля трьох миль в обводі, заповнений земною смолою, по якій можна ходити. Та смола мягка, а є місця, де таки доволі рідкава. Звідти й назва озера.

Подорожні описують, що те озеро виглядає як сіро-чорний простір, покритий де-не-де ростинами і калабанями води. Озеро викликує своєю мертвотою сильне враження, бо довкола нього находиться чарівний краєвид прегарного острова.

Першу історичну вістку про асфальтове озеро подав англієць сер Гейлі, що шукав на острові Тринідад у 1595-ім році казкової місцевости Ельдорадо, де мали бути скарби золота. Він пише, що в одній місці острова зустрінув великі маси смоли земної, що можна би нею напоїти всі кораблі світа. Вона дуже добра, бо не топиться на сонці, тому надається до смарування кораблів, що пливуть на гаряче полудне.

В 1851-ім році почали вживати асфальту з озера до будови гладких доріг, а від 1871 року держава стала експлоатувати асфальтове озеро.

Злежжа асфальту находяться у великій загубині терену, з поверхнею около 100 акрів. Ціла маса асфальту є в невпинному русі від виділювання газу і доплину свіжого матеріялу. Ті неначе острови ростинности на поверхні озера повстають в той спосіб, що вітер наносить багато листя і ростинних рештов, на яких ростуть ростинки. Дерева, засаджені на такім підложжі, не доходять до більшої висоти над 15 стіп.

Використання дива природи. Природно, що в нинішніх часах люде використовують такий щедрий дарунок природи, тому над асфальтовим озером повстав великий промисловий осередок. Велика фабрика на березі озера працює день і ніч, очищаючи сирівень і приготовляючи його до вивозу в ріжні сторони світа.

НАЙБІЛЬШІ ЦЕРКВИ У СВІТІ

Найбільшою з усіх церков на світі є церква св. Петра в Римі, яка має 186 метрів довжини. Другою по ній найбільшою церквою світу є англійська катедра св. Павла в Лондоні, 152 метри довга, яку збудовано між 1675 і 1710 рр. на фундаментах знищеної вчасі реформацій катедри.

Опісля йде катедра в Флоренції, яка є 149 метрів довга, що із своєю величезною банею належить до найвеличавіших церков усіх часів.

Потім з черги є катедра в Ремс, у Франції, яка є 138 метри довга, а по ній св. Петронія в Болоньї, довга 132 метри.

Опісля йде метрополітальна церква в Севілі, що належить до найславніших катедральних церков на світі. Є вона довга на 130 метри і збудована 1401 року на місце мошеї.

Десятою з черги церквою є Нотр Дам у Парижі, 130 метрів довга. Опісля йде церква св. Павла в Римі, перед брамою на вулиці до Остії, 127 метрів довга, і латеранська базиліка в Римі, 121 метер довга. На останнім місці стоїть церква Гагія Софія (церква св. Софії в Царгороді), 105 метрів довга, що колись належала до найславніших святинь Східної Церкви.

ЯК СОНЦЕ СВІТИТЬ І ГАСИТЬ МОРСЬКІ МАЯКИ

В таких місцях, де є під морем морські скелі, на які могби наїхати корабель і розбитися, ставлять високезні ліхтарі, які називаємо морськими маяками. За давніх часів мусіли в маяках мешкати сторожі, які на ніч засвічували ліхтарі, а на день гасили їх. Дуже немило та скучно мешкати самотою людям. Тож життя сторожів морських ліхтарів було дуже невидне. Та недавно придумав шведський інжинір Густав Дален такий спосіб, що сонце світить та гасить морські ліхтарі.

Морська вежа, що має на вершку ліхтар, так збудована, що під сводом [illegible] величезні збірники зо світильним газом. Звідти газ рурою йде вгору, до ліхтаря. Один із маленьких отворів у ліхтарі завжди випускає з себе газ і світить, як у ночі, так і в день. А самим світлом орудує маленька штабка, на чорно помальована. Коли сонце зійде, штабка нагрівається. На те вона на чорно помальована, щоб скорше нагріватися. А від нагріття вона розтягається, видовжується. І її свідній кінець порушує такий ключ, що наче замикає доплив газу до ліхтарні. Під вечір стає холодно, і штабка корчиться. Від того доплив газу до ліхтарні збільшується і ліхтарня зачинає ясно світити.

МАЙСТРОВИТІ МУРАВЛІ

Муравлі майстри, що є найбільші тут величиною, спричиняють у середущій Канаді багато шкоди, бо точать із середини кедрові стовпи огорож і телеграфічних дротів для своїх гніздищ, так, що зверха стовп цілий, але середина його повна довгих комірок з муравлями, дуже часто головно в телеграфічнім стовпі і до десять стіп високо. Тому стовп, що може потревати 20 літ, стоїть у землі 6—7 літ менше. Ці муравлі деревом не живуть, лише уживають його на своє муравлище. Своїми зубами вигризають у дереві дірки одну попри другу і впоперек, найчастіше між слоями. Основі дерева найчастіше від точення цих муравлів усихають.

ЩО ТО Є АРТРИТ

Артрит це запалення суставів. Цю недугу можуть викликати мікроби, що дісталися до суставу. Погі можуть теж спричинити в організмі певні зміни, котрі мають вплив також на сустави і спричиняють агрубіння і деформацій, наслідком чого є болі і трудноші в поруванню деяких суставів, навіщених цею недугою. До тих причин, що викликують артрит належать плоскі стопи, розстрій у виділюванню залоз, внутрішнього виділювання, старіння, тощо.

Цю недугу можна розпізнати при помочі „Екс-рей," бо на образку видко докладно, які зміни наступили в костях і суставах. Лікування може бути всіляке і ліками і застрикуванням і теплом і купелями. Треба, однак, зазначити, що те, що помагає одному хорому, не завсіди іншому хорому поможе. Тому лікування часами буває довготривале. Часом теж зміна черевиків (як у людей з плоскими стопами) може принести незвичайно скору полекшу, часом треба спробувати інших лікувальних способів, аж трапиться на дійсно помічний. Дієта не відграває великої ролі при артриті. Один рід артриту, що проявляється наглим болем і запухненням суставу, наприклад, великого пальця в нозі, т. з. гостець у ногах вимагає обмеженої дієти. Інші роди артриту не лікуються спеціяльною дієтою. При застосуванню дієти належить керуватися загальними здоровними: товсті особи повинні старатися зменшити вагу тіла, худі особи повинні старатися дійти до нормальної ваги. Кожна дієта, щоби була корисна для здоровля, мусить складатися з овочів, городини, помірковaної скількости мяса з якнайменшої кількости алькоголю або і цілковитого його занехання.

КИСНЯ ПОТРІБНО І ДЛЯ ТРАВЛЕННЯ

Щоби пожива могла добре перетравитися, потрібно, щоб тіло мало в собі подостатком здорової крови та кисня. А навіть і стан здоровля крови залежить від того, чи є в ній подостатком кисня. Кисень находиться в повітрі. Повітря вдихуємо постійно, бо інакше то й жити не моглиб. Але не всі люди однаково дихають.

Звичайно люди, що працюють при хліборобстві, подостатком рухаються при праці, і від того й глибоко дихають. Втягають в себе подостатком повітря, бо часто цілі дні пробувають на дворі, на полі.

Повними грудьми дихають і дроворуби. Є й багато інших робіт на свіжому повітрі. В таких людей, що працюють на свіжому повітрі є подостатком кисни в крові. А від того й травлення звичайно правильно відбувається. Травлення псується в таких людей, що сидять або стоять і шиють, пишуть або говорять, а тілесно мало рухаються. Таким людям треба щодня бодай у себе на городі попрацювати, дров врубати, або бодай з вів голими тілесні вправи робити, і то такі, щоб глибше віддихати.

ЯК ЛІКУВАТИ СИЛЬНЕ ТИСНЕННЯ КРОВИ

Високе тиснення крови трапляється дуже часто в людей, що мають ствердження кровоносних жил, але неконечно трапляється лиш у таких людей. Ріжні інші причини, як наприклад, стан нервів, стан залоз внутрішнього виділювання і тому подібне, може мати вплив на тиснення крови. У лікуванню цеї недуги важною річчю є придержування певного роду дієти.

Крім цього важним є ведення правильного способу життя; правильні години відпочинку й їди, легка не затяжка праця, уникання зденервування — це є важні вказівки для людей, що мають високе тиснення крови.

Є також ліки проти сильного тиснення крови, одначе їх можна вживати лиш під контролею лікаря. Також у деяких випадках уживається ще пускання крови. Вживання часнику має корисне застосування при лікуванню сильного тиснення крови, бо часник лічить ствердження кровоносних жил, розширяючи ступнево кровоносні жили а тим самим обнижує тиснення крови.

У теперішних часах щораз частіше поширюється операційний спосіб лікування високого тиснення крови, який полягає на перетиттю деяких нервів, що мають вплив на корчення кровоносних жил.

НОВЕ ДЖЕРЕЛО ОЛІЮ.

Серед Арабської пустині росте така ростина, що дуже подібна до будяка. Оцю ростину завіз кілька років тому д-р Шайбе, що живе в Гісені, в Німеччині й виплекав з неї таку породу, що може рости тепер і в Европі. Ця ростина називається сафльора. 1 акер сафльори може видати 2 тисячі й 400 фунтів зерна. А з 2 тисяч і 400 фунтів сафльорового зерна можна виробити від 480 до 600 фунтів олію, що надається до їди. Можна таким олієм поливати всяку кухонну поживу. А з маси, що остається по видавленню олію, виробляють макуху, якою можна годувати худобу.

Вже Тече Кленовий Сік На Сході

Майже кожний край має якусь видатну місцеву подію на весні. Для Східньої Канади такою подією є збирання кленового соку, який звичайно починає текти у березні.

Канадійці довідалися про можливість збирання солодкого соку з кленів від тубільців Індіян. Першими білими людьми, що почали точити кленовий сік у Канаді, були французькі священики на побережжях ріки св. Лаврентія, ще року 1673. Про це відкриття вони повідомили своїх висших настоятелів у Франції.

Та комерційне використання кленового соку почалося аж 1706 року. Від того часу кленовий сік збірають все у більшій кількости.

Цього року з Квібеку будуть точити сік з 70,000,000 кленових дерев. З того числа приблизно 24,000,000 кленів росте на приватних фармах, що належать до 50,000 фармерів.

Найліпше тече сік тоді, як дні соняшні, а ночі холодні. Стала тепла погода стримує сік, а також і сильні сухі вітри. Сніговиця часом може привернути сік, коли він був стриманий невідповідною погодою.

Цього року сподіваються значного збору соку, бо було подостатком снігу й взагалі погода сприяюча. Минулорічний збір соку був ліпший ніж у 1938 році.

Збір соку 1939 року досяг 3,437,500 фунтів цукру й 3,009,000 гальонів сиропу, на загальну вартість 4,209,300 долярів. Провінція Квібек дає 80 процент всього кленового сиропу в Канаді. Онтеріо займає друге місце в Канаді, а дещо сиропу точать і в приморських провінціях.

Німці Касують Церковні Школи в Словаччині

Сучасний націстичний уряд Словаччини підготовляє реформу словацького шкільництва. Всі церковні школи мають бути скасовані, а замісць того установлений один тип народної державної школи.

Коли за чехословацької республики деякі громади просили уряду перебрати їх церковні школи до міністерства освіти, словацькі патріоти з партії Глінки (тепер пануюча партія о. Тісо, Туки й Маха) гембляли це як зраду традицій, доводячи, що єдино церковні школи зберегли в часи найбільших лихоліть словацьку мову й національну традицію.

ТРЕБА БАГАТО РАДУ ДЛЯ ЛІТАКІВ

Як відомо, рад промеміє. І [illegible] придається для лікування. Часом лікарі пробують убити рака на тілі радовим проминням. Тепер дехто вже сумнівається, чи рад не робить більше шкоди, як помочі, хорому на рака. Та хочби й зовсім перестати раду вживати по шпиталях, то ціна на нього не впалаб, бо раду тепер уживають для багатьох приладів на літаках.

Навіть і невеликі літаки мають по кілька таких приладів, що показують, наприклад, напрям вітру, висоту літака, тощо. А щоб летун міг бачити ці прилади і в ночі, вони помальовані такою фарбою, що має трошки в собі раду, і світять.

ПОТРІБНО досвідченого пекаря на повну відвічальність за приготовання і печення житного і білого хліба. Писать до:
WEST END BAKERY
331 Maria Street
Toronto Ont.

Королівська Візитація

ДОПИСИ

Сучасна Ера й Українознавство

(Ферні, Б. К.)

З поміж усіх пробіглих епох сучасна ера є ерою універсального непорозуміння. Пересічна думаюча людина, котра глядить в будучність, є нездібною прийти до доцільного висновку, які консеквенції принесе сучасне міжнародне шаління. Колосальні матеріяльні і моральні втрати, які є наслідками сучасного Армагедону, поділяють, до певного степеня, на будучу світову економічну і політичну систему. Головно Европа, котра є головним тереном війни, переживе лихі наслідки воєнного вичерпання.

Українці, що заселюють простори степи своєї прибраної вітчини — Канади, повинні брати активну участь у всіх домініяльних [illegible] змаганнях, щоби лише розгромити німецьких вандалів, котрі загрожують світовій цивілізації. Канадійські українці, що представляють солідну силу, розуміють критичну ситуацію, отже і оцінять ті привілеї і свободу, якими ми тут покористовуємося.

Довідуємося з численних фактів, що українське суспільство в Канаді не лишається позаді від других національних груп, але навпаки є дуже добре зарепрезентоване в канадійській армії й інших воєнних заводах.

Ми, українці, віримо, що по успішним закінченню війни буде рішатися, враз з іншими народами, і доля українців, котрі під цю пору караються під кровавим правлінням кровожадного Грузина — Сталіна. Усе українське суспільство симпатизує з стремліннями англійського народу і подивляє його хоробрість та завзятість у боротьбі з ворогом.

Українці, живучи цілими століттями під чужою зверхністю, розуміють, як ніякий інший нарід, що це є неволя. Хотяй українці переживали ріжне нахабство, сваволю, каторги і т. п., ворожа спроба зденаціоналізувати українців, показалася безуспішною. Українці, натомість невідрікалися українства, але навпаки, поглиблюють і шанують його щораз з більшим вирозумінням. Людина, що шанує і любить своє рідне, є людиною свідомою, культурною і поступовою. Щоби любити свій нарід, свою мову, то треба розуміти свій нарід і свою мову, потрібно нам конечно запізнатися з нашою історією і літературою. Щоби запізнатися з нашою історією і літературою, нам конечно потрібно читати твори таких геніяльних письменників як: Тарас Шевченко, Іван Франко, Богдан Лепкий, Осип Ю. Федькович і много, много інших великих українських письменників. Історія України і Кобзар Тараса Шевченка повинні вважатися як святість у кожній свідомій українській родині. В тих книжках знаходяться ті скарби—знання, які є конечними есенціями для кожної думаючої людини. Читаючи Кобзаря і роздумуючи над його змістом, читач буде поглибляти глибоку думку нашого геніяльного поета, як і рівнож пізнає красу, чистоту і вартість української літератури. Коли людина познакомиться з українством, вона пізнає хто вона є і яка є ціль українського народу. Хто добре розуміє багатства свого народу, той буде шанувати добрі набутки других країв.

Таким чином людина буде ліпше розуміти світ і людей. Таким чином людина набуде толеранцію супроти других, збереже самопошану і пізнає мотиви свойого єствовання.

Василь Кіх.

Голод на Україні

(Монтреал, Кве.)

Про голод на Україні від 1929-30 одні всяково писали а другі всіляко його заперечували. А в сказу, що той голод напевно був і жертвою його го впало багато міліонів українців.

Про причину голоду також ріжно говорять. Та я знаю одну правду, що голод на Україні був, бо поза те, що москалі забрали з України все збіжжя, селяне немали чим поля зорати. Я ще не забув, як тут за океаном Москва дала клич до своїх вірних слуг о порятунок. Я тямлю добре, як в 1930 році московські агенти збирали від легковірних людей по 500—1,000 і більше долярів на закупно в Америці тракторів для Совітів. І коли ті тільки трактори а й інші рільничі знаряди привезено з Америки до московської сортірoвні, то так те все „посортірували," що трактори привезли до харківщини а колективників з харківщини вивезли на Сибір.

Отже голод на Україні був, але вірні чури Сталіна горлали тут, що в Радянськім Союзі „хто не робить, той не їсть." Вони завзято заперечували вісти про голод на Україні, бо раз, що такий розказ мали, а друге, що признанням того голоду булиб дуже пошкодили комунізмові і самим собі.

Брати наші, товариші та краяни! Слово до вас це прийміть без обиди. Ви, товариші, не вірите своїм людям, своїй пресі й інтелігенції. Ну, нехай. Можете їм невірити. Але якщо ви ще невірите тривожним вістям від своїх найрідніших у Старім Краю, то з вами нема що й говорити. Мама ваша із того світа просить Бога за вас так, як розпятий на хресті Христос просив, щоб Бог простив тим, що Його розпяли, бо вони не знають, що роблять.

І ви, товариші, не знаєте, на чиїм світі жиєте. Бо ніби ви тілом тут, а думками в Москві. Канадійський хліб їли, а червоній Москві служили. Ви жили тут на широкій волі, а московську неволю, найстрашнішу в світі неволю, ви вихвалили як найбільшу в світі демократію—волю.

Та тепер вам, товариші, може все ясно стало, бо той Сталін, якого ви так дуже величали як освободителя поневолених народів, став вірним другом Гітлера, якого ви так страшно ненавиділи. І тепер той Сталін помагає Гітлерові поневолювати вільні народи Европи, мордувати в найогиднійший спосіб тисячі й сотки тисяч невинних людей, нищити міста і села та всі людські надбання, а ви все ще таки, певно, стоїте при своїм, що Москва і Сталін понадусе.

Та я вірю, що інакше ви думалиб і говорилиб про Сталіна, колиб ви були в Европі і при помочі того ж Сталіна дісталися в руки Гітлера...

Антонько Галович.

УБІЙНИК РЕВМАТИЗМУ
MISAR TREATMENT
Найлучше средство на Ревматизм, сіятику, параліж, біль голови, крижей і устуду. Хороба виходить на верха в виді міхурців.
Ціна $3.00, два слоїки $5.50
MISAR TREATMENT CO.
1570 Arlington St.
Winnipeg, Man.

Народня Газета
Часопись Українського Трудового Народу в Канаді.
Виходить що-середи.
Вільне Слово „Народня Газета"
Редагує Колегія
Відвічальний Редактор О. Г. Гикавий
Управитель Др. М. І. Мандрика.
Редакція й друкарня містяться 501 Прітчард авеню, Вінніпег, Манітоба, Канада.
Телефон 58 806.
Передплата на рік ________ $2.00. На пів року ________ $1.25
Поодиноке число 5 ц.
За оголошення Редакція не відповідає.

THE PEOPLES GAZETTE
Ukrainian Labor Weekly. Printed and published by The Peoples Gazette Ltd. at the head office of business, at 501 Pritchard Ave., in the city of Winnipeg, Manitoba, Canada. Phone 58 806
Editor O. H. Hykawy Manager Dr. M. I. Mandryka
Yearly Subscription ________ $2.00 Half Yearly ________ $1.25
Single Copy 5 cents
Address For Correspondence
THE PEOPLES GAZETTE,
P. O. Box 3627, St. B.
Winnipeg, Manitoba

ХТО ВИГРАВ У БАЛКАНСЬКІЙ ВІЙНІ

В час, коли пишемо оцю статтю, закінчується перша фаза балканської трагедії. Гітлерівські армії оволоділи Югославією і посіли своїм числом і розбійними знаряддями малу геройську Грецію, котра воскресила давню безсмертну славу своїх предків Еллінів, розбиваючи, перед приходом німців, орди італійських фашистів.

Війська Британської імперії, разом з частиною грецьких героїв, опускають грецьку землю.

Технічно виходить, що Гітлер переміг. Але, беручи справу глибше і ширше, чи можна сказати, що це так?

Дійсно, відступлення армій, упадок Югославії, окупація Греції — все це тяжкі, болючі новини. Звичайно ліпше почувалось-б, наколи-б гітлерівські напасники були розбиті на межах Сербії і в горах Македонії та Греції. Але чи міг хто небудь сподіватись на такі легкі перемоги, знаючи колосальну підготовленість і чисельну перевагу німців? Велика Британія, знайшовшися фактично самітною і неозброєною на фронті проти чисельно переважаючих і грізно озброєних німців і італійців, при малій підтримці останніх Союзників, потрібує місячів часу, щоб поповнити своє озброєння власними силами і могутньою поміччю Америки. Доким сили Вел. Британії не зростуть до переваги над силами її ворогів, не можна думати про якийсь намір з боку Великої Британії в цей час розпочинати рішаючий бій.

В цей час завданням Вел. Британії є знищення німецьких і італійських сил і засобів війни і протягнення часу до рішучих [illegible].

Тим часом з противної сторони робляться всі старання, щоб втягнути Вел. Британію в рішучий бій негайно, не давши їй змоги збільшити свою зброю. І ті старання гітлерових дипльоматів і стратегів поки що не мали жадного успіху. Ті бої, що до-тепер відбулися, були головно з ініціятиви не Гітлера чи Мусоліні (ми що того не можна брати в розрахунок), а з ініціятиви Вел. Британії.

Повний погром італійців в Лібії перед балканськими боями, знищення італійських сил в Абисинії і Еритреї — це ініціятива і дійсна побіда Великої Британії. І хоча німці, перекинувшися до Лібії, примусили британців відступити, але попередній погром італійців на цім фронті зробив своє велике діло в зруйнованню фашистівської моралі і матеріяльних сил. Таким чином Вел. Британія виграла на часі і на знищенні ворожих сил.

Похід Гітлера на Югославію і Грецію був примушений. Гітлер витратив багато часу і дипльоматичних зусиль на те, щоб уникнути балканської війни і не губити своїх живих сил і знарядя. Одначе, він тратив на часі і успіху не мав. Остаточно він був примушений кинути найкращі свої сили і найліпші військові технічні засоби, щоб досягнути маленької перемоги. Ціна, яку Гітлер заплатив за окупацію Югославії і Греції, страшна і не оплачується його здобутками.

Британці понесли дуже малі втрати людьми і матеріялами. А в той час безпосередні зустрічі їх з німцями дала перший добрий досвід, який буде використано Британією в майбутніх рішаючих боях. Британія втратила лише літнищу і морську базу на берегах Греції, тоді коли Гітлер втратив 200,000 найкращого свого війська, велику силу найдорожчих повзів (танків), літаків і іншого технічного знаряддя, яке не так скоро і легко він може поповнити. І то для того лише, щоби дійти до води, до якої він має доступ і перед ним через Італію. А при тому Гітлер набув собі нових непримиримих ворогів — сербів і греків, що збільшують сім'ї окупованих народів, котрі горять ненавистю до німців, і в свій час виступлять проти них збройно.

І після балканської війни Гітлер залишився коло тієї самої печі, від котрої танцює, не наблизившись ані кроку до кордонів самої Вел. Британії. Він втратив на людських силах і матеріялах, а Вел. Британія виграла на часі.

Безумовно, війна йде жорстока — повна болючих втрат і розчарувань. Війна, яка вимагає напруження всіх сил британських народів і великої пильности та мудрости. Близша будучина може приносити тяжкі вісти. Але одна річ залишається безсумнівною: сили Великої Британії, завдяки допомозі Америки, зростають з кожним днем і будуть в будучому все більш і більш зростати, тоді, коли сили Гітлера з кожним днем ослаблюються. Тому кожна акція Вел. Британії, що віддаляє час рішаючих боїв і разом з тим нищить німецько-італійські сили, — не робить ріжниці, чи то буде наступ чи відступ, — веде до конечної перемоги над Гітлером.

ПОВІДОМЛЕННЯ ДО НАШИХ ЧИТАЧІВ І ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

Це число „Народньої Газети" буде останнім з теперішнього видавання. В цьому повідомленні хочемо пояснити про причини, які привели до такого рішення.

Як ми оголосили ще з першого числа, розпочали ми видавати газету з тією метою, щоб дати можливість українським робітникам і фермерам, які були читачами попередньої комуністичної „Народньої Газети," мати свою робітничо-фермерську пресу, але без комунізму, і направляти свое думання і свою класово-організаційну працю довільним шляхом, на вірні горожани своєї нової батьківщини, Канади, і як сміл-брати великого британського робітництва, організованого в юнії і союзи на конституційних основах великої британської демократії.

Це було основне наше ідейне завдання, і ми зробили все, щоб його виконати в повній мірі. Попри то, шляхом опублікування урядового звіту Робітничого Запомогового Товариства, ми дали нагоду всім членам того Товариства довідатися про дійсний стан його та господарку його урядників.

Одначе, протягом майже 5-ти місяців нашої праці, ми побачили, що наші зусилля не зустріли того повного зрозуміння, яке було конечним для врятовання справи, а тому ми вирішили, що дальше видавання газети буде безцільним, бо ми не мали жадних бизнесових завдань, лише щире громадське бажання подати мирним збитим з дороги братам щиру руку помочі. Раз вона не приймається, то нема чого кидаті ту руку помочі подавати.

В цей час майно бувш. ТУРФДому знаходиться в стані ліквідації і треба сподіватися, що робітнича друкарня перейде в близших часах в посідання нового власника. В звязку з цим ми й вирішили припинити газету ще перед тим, як робітнича друкарня перейде в інші руки.

Ми вважаємо, що своє завдання виконали сумлінно і в інтересах трудового народу в Канаді.

Дуже жалуємо, що не можемо обслугувати на далі нашою пресою тих читачів і передплатників, що дивляться ясними очами на справу і щиро нас підпирали.

ВИДАВНИЦТВО „НАРОДНЬОЇ ГАЗЕТИ".

ЩО ПОКАЗАЛИ ОСТАННІ ПРОВІНЦІЯЛЬНІ ВИБОРИ У ВІННІПЕГУ

Першим цікавим вислідом виборів є те, що українці міста Вінніпегу дістали свого посла Степана КРАВЧИКА. Проти нього був піднятий похід одним з претендентів на представництво, але українське широке громадянство міста показало **таємним** голосованням свій патріотизм і свою мудрість, а саме: майже жадним голосом не пішло проти Кравчика. Дуже приємним і показним в справі Кравчика є також те, що він дістав велике число неукраїнських, особливо англійських голосів. Ще один раз підкреслилось на виборі Кравчика, що поважне число до бувших прихильників комуністичних кандидатів покинуло свої комуністичні симпатії.

Цікавим також є, що на сталінського прихильника **Кардаша** голосувало багато людей в жидівських дільницях міста, а також деяке число і в інших околицях. При передачі голосів з перепавших кандидатів, між іншим на Кардаша перейшло з жидівських кандидатів поважне число голосів, також з кандидатів С.С.Ф. Отже, Кардаш не є вибраний українськими голосами.

Але на загал населення Вінніпегу солідно підтримало членів урядової партії і також післало двох членів С.С.Ф., як було і перше.

Українці в цих виборах мають дуже поважні здобуття, а місто має тепер надійного і поважного представника в особі С. Кравчика. Щиро вітаємо його і бажаємо найкращих успіхів в його посольській праці для загального добра трудового населення провінції і українсько-канадійського громадянства!

БРИТІЙЦІ НАЙСИЛЬНІЩІ ДУХОМ

НІМЕЦЬКИЙ НАСТРІЙ ПАДАЄ НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА УСПІХИ

БРИТІЙЦІ СИЛЬНІ ДУХОМ А ІТАЛІЙЦІ НИЗЬКО ВПАЛИ

Великий похід „Вісі" на Балканах і в Північній Африці заняв головне місце в новинках минулих тижнів. З огляду, однак, на многі причини, ці події не мали рішучого впливу на „мораль" Европи.

Британська мораль, па зверх найбільше очевидна, є найтруднішою до зломання як і до аналізи. Підставою цеї моралі є національна твердість під час невдачі. Це почуття має свій корінь в мілітарній історії, яке в народній душі глибоко посіяло віру, що „Британія не виграє боїв окрім останнього," і головно, менше більше в несвідомім почуттю своєї вищости над іншими. Навіть в часі упадку Франції ця народна твердість заставила британців боротися дальше в таких обставинах де, після всякого льогічного обрахунку в той час, вони вже були майже переможені.

Це було також жерелом відпорности проти атак Гітлера на британців на їх рідній землі.

На початку свого урядовання премієр Чорчил своїми промовами "кровю, поту і сліз" пробував зменшити той оптимізм, щоб нарід не був занадто певний в собі. Два тижні тому, він знов змальовав найтемніший образ виглядів на Балканах і в Африці. Помимо того три важнові часописи заатакували правительство за його оптимізм.

Часті напади й бомбардовання робили пригноблюючий вплив, що найменше фізичний, і тепер існує побоювання, що невдача на Балканах може мати тяжке враження власне через те пригноблення. Однак ніщо не може зменшити народнього оптимізму відносно одної справи, яка найбільше вплинає на зміцнення британського духу. Це є поміч, яку дають Злучені Держави Америки. На початку війни британці надіялись лише на дешеву індустріяльну поміч; бажання повної допомоги прийшло значно пізніше. Тепер вже зросло переконання, що Америка не допустить, щоби Британія програла, і коли ще хто має противне переконання, голос його ще не давєн чути.

Твердість британського духу і тепер незломна.

В таборі „Вісі" мораль італійців була хронічно слабою і її держиться лише сталим лікуванням. Лікарями тут є німецька збройна сила, німецька поліція і німецькі „дорадники," які перебрали контролю над краєм. Повертаючі подорожуючі, звідомлення кореспондентів, які залишили край, і дипльоматичні інформатори, всі годяться з тим, що німецька контроля так опанувала Італію, що коли б вона пробувала випрáвитися з війни, то во на за тім більше потерпить, ніж у війні. Разом з цим особистий престиж Мусоліні [illegible].

Найкращий образець упадку Мусоліні подав у своїх звідомленнях кореспондент „Чікаго Дейлі Нюс," І. Т. Вітакер, який, по місцях літах перебування, італійський уряд вигнав зі свого краю. Вітакер був повірив в непідтверджену вістку, що Мусоліні заслаб на параліч, однак додав від себе що, без ріжниці фізичного стану здоровля, повага народу до Мусоліні впала майже до нулі. Проти него з великим огірченням висловлюються його колишні найблищі приятелі. Відносно його приватного життя самі найбільші його колишні обожателі ширять про него неймовірні історії. Нині він, без сумніву лютує і у своїй немочі проклинає тих людей, які не хотіли жити, як леви.

Що до **Німеччини**, повертаючі з відтам одиниці майже однозгідно відріжняють мораль війська і цивільних. Підчас минулорічної кампанії на заході американські кореспонденти були по просту захоплені ентузіязмом військових людей. Від того часу всі звідомлення [illegible], що мораль німецького війська в окупованих краях йде стало в долину, спеціяльно завдяки неактивности. Головними причинами упадку духу є обіцянка Гітлера, що війна мала скінчитися минув літа; бажання повороту до дому, переважно легке життя, контакт з чужинцями і неспокій за свої родини в містах, які бомбардує британська воздушна фльота.

Найважнішою характеристикою німецького цивільного населення є **велика байдужість**. Капітуляція Франції цивільне населення Німеччини приняло без захоплення, а німецькі побіди на Балканах викликають менше заинтересовання в Берліні, як в інших столицях. В додатку до цего страшно впливає на населення незвичайно строгий розпорядок що до [illegible] світла вночі (black out) і строгий розподіл поживи.

В той сам час, однак, існує переконання, що най буде що хоче, то війна мусить бути виграна. Однак, в найновіших часах, помічено зростаючий страх програної, що походить головно зі свідомости ненависти до німців в підбитих краях.

Зміну в цім напрямі завважив Йосиф Гарш, колишній кореспондент „Крісчін Сайєнс Монітор" в Берліні. Він писав так: „Цей новий дух дійсного страху перед програною переважає й вишить брак ентузіязму. Це одначе причиняється до обєднання всіх німців ріжних політичних поглядів. Противник нацистів відчуває, що це війна не лише нацистів, але за існування Німеччини, що одна нова відноситься до него як і до жовніра. Він відчуває, що коли б Німеччина програла, то тисячі німців будуть змасакровані в Чехословаччині, Польщі, Норвегії, Голяндії і Франції. Він знає, що многі німці, які осіли на чужих маєтках у здобутих краях, потратили б всі свої посілости. Йому сказали, що Англія планує поділити Німеччину на малі краї, і британська пропаганда нічого не зробила, щоби це переконання усунути."

Найважніший чинник у піддержуванню духа в окупованих краях це відношення німецької армії до окупованих. Зараз по упадку Франції німці могли би здобути деяке довіря населення і настановити популярний уряд. Замість того, вони всюди, помимо їх „точного" поведення, настроїли проти себе місцеве населення, підпирали місцевих нацистів (таких як Квіслінг в Норвегії) і знищили моральну підставу нового ладу масовими реквізиціями поживи й інших матеріялів. У всіх занятих краях були саботажі і фізичні спротиви.

У кожнім краю повставала центральна фігура національного обожания, як точка опори. У Франції Петен; у Бельгії король Леопольд, в Голяндії — королева Вільгельміна; в Данії король Кристіян; в Норвегії—король Гакон. Несподіваним результатом було зміцнення національного почуття, і у великій мірі це інстинктовна масова сила, а не лише інтелектуальний рух.

Ще є одна річ у моралі у всіх окупованих краях: переконання, що Німеччина не може виграти війни. Багато в цьому є святого бажання. Подорожуючі в тих краях знайшли таке явище: навіть поінформовані особи признають математичні обрахунки в користь Німеччини, але помимо того твердять, що **побіда Німеччини є неможлива**. І це переконання становить для німців незвичайно важний шкідливий чинник. Воно дає надію народам в опорі Британії, в голосі лондонського радіо, яке вони слухають помимо заборони, в арендозаємні віри в величезну поміч Америки і її евентуальне вступлення до війни.

Ця віра окупованих народів в британську перемогу ослабляє морально німецьку силу й готовить ті народи до участи в останній переможній боротьбі проти Гітлера.

(За „N. W.")

Рузвелт Приріжає Свободу Слова

ВАШИНГТОН. — В листі до товариства редакторів президент Рузвелт заявив, що в Америці існує і буде існувати свобода слова й опінії, в газетах, радіо, ріжних магазинах, чи в прилюдних виступах. Свобода слова це не лиш фраза, але життьова конечність для американської нації. Тому вона мусить залишитись. Буде контроля лиш на ті новини, що мають мілітарний характер. Одначе, запевняючи редакторам свободу слова, він водночас нагадував їм, що це до їхнього обовязку належить жити, як тою свободою користуватись і її не надуживати.

Робітники не Хотять Мати Звязків з Комуністами

ЛОНДОН, Англія. — „Нешонал Кавнсіл ов Лейбор," що репрезентує „Трейдс Юніон Конгрес," Робітничу Партію, Парляментарну Робітничу Партію і Кооперативний Рух, видав на днях спільну заяву для опрокинення комуністичного „дефітизму, революції і горожанської війни."

У своїй заяві „Нешонал Кавнсіл ов Лейбор" говорить, що: „робітнича кляса на північнім і західнім континентах Европи є тепер поневолена націстами й освободження їх залежить від воєнного успіху Британії й її союзників та від помочі Злучених Держав."

„Демократична британська робітнича кляса, без ріжниці на її ріжні фахи й політичні угруповання, як один муж є за тим, щоб побити фашістівську і націстичну небезпеку та працювати за світовий мир, оснований на відновленню вільних і демократичних інституцій."

„Нешонал Кавнсіл ов Лейбор" апелює до всіх членів на цього руху, щоб вони поборювали всі комуністичні спроби — поділити їх ряди під цей найвисший у нашій історії момент."

Український Лікар Управителем Шпиталю

Англійська преса подає, що Др. Едвард Карпець, син громадянства Карпців у Лейдивуд, Ман., дістав позицію шпитального управителя в „Парадайз Гил Шпиталь," у Саскачевані. Цей шпиталь був отворений в Люти, ц. р.

Др. Е. Карпець студіював у Манітобській Медичній Колегії, а відтак в 1936 р. був на практиці в Міськім Шпиталі, у Саскатуні. Через других два роки опісля він був лікарем і хірургом у шпиталі в Сейнт Павл, Америка. Протягом мин. півтора року він був на лікарській практиці в Ребит Лейк, Саск.

Міністер Війни А. Іден промовляє до війська.

З РОБІТНИЧОГО ЖИТТЯ

В АРГЕНТИНІ

БЕЗРОБІТТЯ ЗРОСТАЄ З ДНЯ НА ДЕНЬ.

Про незавидну долю робітників в далекій від нас країні— Аргентині, читаємо в щойно отриманій нами аргентинській газеті „Світло," з 7 Березня, що слідує:—

„Тисячі і тисячі робітників ходять по країні без роботи.

Гола статистика не може показати жахливого характеру цеї ситуації. Треба йти по цілій країні, треба бачити величезне число самотних і цілих родин, що йдуть без цілі в пошукуванню праці, щоб належно оцінити, що означає безробіття.

Офіціяльні ствердження

В половині 1940 року, Національний Департамент Праці дав до відома звіт про безробіття в країні. Навіть знаючи як виробляється офіціяльну статистику, цифри які там читається, показують жахливі наслідки "економічні, моральні і соціяльні з браку праці."

Згаданий звіт виявляє, що на реалізацію певних агрикультурних і скотоводських заводів питає до 100,053 особі, яких цикличне безробіття „полягає в першу чергу на власних умовинах природи, якої закони відповідають посівам, жнивам і прочих агрикультурних операцій." Говориться відтак про випадкове безробіття, спричинене понад усе війною, що доторкається робітників індустрії, транспорту, торговлі і прочих городських занять. Лише в Федеральній Столиці було в серпні мин. року — в згоді зі звітом — 40,513 безробітних у цих галузях. Безробіття таке, що не може бути належно обчислене і яке обіймає не лише робітників, але також і професіоналів і техніків — інженерів, лікарів, адвокатів, учителів і т. д. — регіструє високі цифри.

Звіт відтак торкається частинного безробіття, тобто зменшення годин і днів праці. Якщо взяти пересічність нормальних годин праці місячно в 204, можна оцінити зменшення годин праці — і зарплати — по слідуючих цифрах: робітники будівельники, 154 годин місячно; кравецькі верстати, 163 годині; деревообробники, 161 годин; текстільні, 163 годині; робітники аліментації, 169 годин; друкарі, 167 годин.

І як золота квітка цеї картини, звіт торкається зубожіння, що його викликає безробіття в кількох зонах, місцевих корів, моральної деградації робітників, збільшення жебрацтва і т. д.

Заложені руки.

Не ходить тут о заложені руки безробітних. Ходить о заложені руки влади. Національний Департамент Праці вказує на вихід безробіття, але нічого не зробив досі. Національний уряд, провінціональні влади і також муніципальні, обмежувались до тепер балаканням про безробіття і виробленням статистики.

ЖІНКИ ПРИЙМАЮТЬ УЧАСТЬ В ІНДУСТРІЇ ОБОРОНИ

Представниці Жіночого Бюра Департаменту Праці Злучених Держав звідали недавно поверх сорок заводів, які виконують контрактову працю для оборони краю. У своєму звідомленню про ту провірку вони кажуть, що жінки вже працюють у важних ділянках індустрії оборони, а згодом їх ряди побільшаться. Дотепер головними перешкодами того був надмір чоловічих рук праці і брак засобів для вишколу і навчання жінок нової індустрії.

Хоч на широко розголошені такі посади, як настоятельки таборів, зголосилось десять тисяч жінок, а треба було всього около сотні, то, однак, Жіноче Бюро вірить, що жінки дістануть заняття на менш знаних роботах. Бюро подає, що жінок треба навчати, між іншим, про ваги і міри, про металі та їх твердість, скорість і спосіб вживання приладів до ріжання, ведення рахунків по робітнях; а також треба дати їм нагоду до вправ і досвіду у таких нових заняттях, які вони могли б виконувати. Жіноче Бюро у своїй розвідці подає, що жінки займають місця у фабриках, провіряючи малі частини виробів, очищують металі, визначують числа ідентифікації електричними голками, та вживають ваг, мірил у інших приладів для провірки виробів.

Досвід виказує, що у заводах, де виробляється прилади до аеропланів, більшість робітниць призначено до сидячої праці, а саме до складання і прилаcовання частин, вживання автоматичних споювачів і до тим подібних легких робіт. Інші були заняті коло крашення циферблатів радіовою субстанцією і провірки пробних плянів, злядження на синіх аркушах. Хоч деякі заводи затрудновали жінок в кімнатах для рисування, то більшість тої праці таки далі виконується досвідченими інженерами.

У фабриках електричних приборів, представниці Жіночого Бюра довідались, що зарядн фабрик думають про те, щоб наймати жінок до ріжнородної праці, якщо вони до того надаються, хоч більша части на праці, яку вони виконують, це тільки навивання звоїв в електричних моторах.

У фабриках машинового знаряддя подибано жінок, що виконують загальний перегляд продукції, легку машинову працю; в одній заводі вони орудували двигунами (лівара-ми).

У фабриках амуніції жінки заняті головно у відділах виробу гранат, де орудують машинами і виконують перегляд продукції. Вони також складають деякі гранати і займаються поливанням. В одній випадку звертається увагу на те, що при виробі шрапнелевих запальників працюють жінки, котрі передтим займались вишиванням, бо наміті годинникарі не могли вдоволяюче тої праці виконати.

В ріжних інших заводах, де виробляють машини до шиття, голки, електричні мотори, вітраки, машини до чищення, батерії, помпи, пружини і ріжні частини до машин, — жінки з успіхом оперують ріжними сверлами, пробивачами, а також споювують частини машин та виконують ріжні інші сидячі роботи.

Хоч Жіноче Бюро дораджує, щоби поширити навчання жінок в індустрії оборони, то однак дуже мало записалось на такі курси, котрі ведуть про мислові школи під нагадом Бюра Освіти Злучених Держав.

Жіноче Бюро подає, що при близно два міліони жінок є готові виконувати прискорені роботи для народньої оборони. З числа 373,000 жінок, котрі записались в агенціях праці на негайні роботи для оборони, три четвертих вже одержали потрібне вишколення.

Загальна Рада — ФЛЗС.

ФАРМЕРСЬКЕ ЖИТТЯ

САДЖЕННЯ ДЕРЕВ

Про потребу садження дерев на фармах є злишним писати, бо кожний фармер знає про користи дерев так на полю, як і коло будинків. Ми хіба скажемо дещо про

САДЖЕННЯ І ПЛЕКАННЯ ДЕРЕВ

Коли фармар хоче мати пожиток з посадженого дерева, він мусить глядіти на него як на збіжеву ростину доки це дерево не підросте. Це значить, що земля має бути оброблена і дерево треба доглядати через два або три роки. Хто садить дерева на більшу скалю, то земля має бути три рази переорана. На весні ореться мілко і добре дискується. Серед літа орати два три цалі глибше а в осени ще глубше. Заволочити і лишити так до весни. На весні робити плугом скиби і в них садити дерева. Опісля роздроблювати і зрушувати землю поміж ряди посадження дерев.

Дерева, до здержання холодного вітру і снігу, садиться зі західної і північної сторони. До здержання сухих вітрів, які висушують землю, треба садити дерева з полудневого заходу. З полудня дерева не садити за близько, бо холодом будуть здержувати ріст. Для здержання снігу й охорони будинків треба садити дерева що найменше 15 фітів від будинків. Дерева садити радами по 4 фіти одно від другого і в 4 рядах, а ряди також з таким самим відступом.

Такі засадження робити з ріжнородних дерев, тому, що одні скорше розвиваються а другі пізнійше. Найлучшим до садження в захід. Канаді є тополі (палі). Вони скоро ростуть, є листисті і довго тривалі. Добрими до садження є ясені (еш) з смереки є не лише окрасою а також роблять і добру охорону.

При садженню дерев треба уважати, щоб дерево, яке пересаджуємо, мало много дрібного коріння. Тому при викопуванню дерева до садження, не треба витягати зі землі, бо при витяганню обриваються дрібненькі корінці, але добре обкопати що найменше півтора фіта кругом пня і так враз зі землею пересадити. Яма до садження дерева має бути більша чим коріння дерева, яке мається в тій ямі посадити. А це тому, щоб корінню мало зрушену землю кругом і скорше в початку росло. Дно ями має бути зрушене, щоб і туди коріння мало лекший доступ. Дерево при пересаджуванню не садити заглубоко, звичайно садиться лише так при пересаджуванню, як воно передтим росло, однак, коли воно росло плитко, то щоб вітер не перевернув його, садити не більше чим два цалі глубше. Гною під пересаджене дерево не треба давати, а землю добре обтовчи кругом дерева. Коли треба то забити коло дерева кілик і до нього дерево привязати.

Дерева ніколи не садити тоді, коли вони вже добре розпустили листя, бо звичайно таке дерево всхне. Садиться звичайно на весні, коли дерево ще не пустило листя або в осени коли листя пожовкло й облетіло. Такі дерева найбезпечніші до пересаджування. Дерева засаджені треба в посуху підливати. Ніколи не обтинати галузя з дерева, коли воно має листя. Галузя обтинається лише ранною весною або пізною осінню, коли воно безлисте, бо тоді можна надати дереву ріжний вигляд.

РОБОТА В ГОРОДІ

Прийшла весна, то й час подумати про огород і городину. Як знаємо, огород так для фармера, як і міщанина є тим шпихліром, що доставляє до хати ярину в найранішім часі. Огород це кухонна фарма, головно в містах, де огород, звичайно, є коло кухні.

Добрий огород й уміле плекання ярини є великою полекшою для міської родини.

Земля під управу ярини надається найліпше легко піскований чорнозем. Таку землю можна краще виробити, лекше обробити і ярина на такій землі буде гарна і чиста, а вже головно морква і редьква, які дуже не люблять глинкуватої землі. Капуста і каляфіори ростуть добре на тяжкій землі, то є чорноземі добре вигноєнім і де нема за багато піску. Цибуля і селери удаються добре на чорноземі, але лекшім, не дуже гноєнім і не мокрім. Шутер не повинен знаходитися в огороді, це перепона май же всякій ярині.

ПОЛОЖЕНЄ ОГОРОДА.

Огород звернений своєю похилістю на полудне або полудневo-східним напрямі, буде скорше мати доспілу ярину чим огород звернений на північ. Части одного огорода будуть одні лучші а другі гірші. Відповідно до цего треба садити відповідну ярину. Земля під плотом чи близше стіни звернена до полудня, буде всегда о много тепліща, бо від неї відбиваються лучі сонця. Тому на такій землі треба садити помідори (томейтос) і кукурудзу. На вохших частях огороду садити капусту а на сухших цибулю, селери і т. д.

ПРИГОТОВЛЮВАНЄ ЗЕМЛІ В ОГОРОДІ.

Земля до садження огорода повинна бути приготована в осени. Вона повинна бути зорана або скопана глубоко. В сухих околицях повинна бути і заволочена. Коли земля потребує гною, то давати його до землі рік перед садженням. В сухих околицях зовсім є непрактично давати гній до землі і того самого року садити, бо цей гній допускає воздух до землі за багато і земля скоро висушується. На весні землю ще раз добре переробити. Це огріває її, збільшає її спосібність до придбання вохкости в також приспішує скільчення - ріст.

ОГОРОДИНА.

Де огород є більший, там уживати до обробленія його коня. Коли лише можливо, то радше робити огород довгий чим квадратовий, бо лекше обробляти конем. Ярину садити в радах, від полудня до півночи, щоб одна ростина не заслонила другої. Ярину садити рану і пізну, як морква, бураки, капуста і т. д. Редьку сіяти що 10 день, щоб одна дозрівала по другій. Рання редька є лучшої якости чим пізній. Петрушку (парслий) сіяти в такій части огорода, щоб часть петрушки лишити через зиму в землі. Вона перезимує як слід і викопати її на весні нім лічне рости. Коли петрушка зимує в землі, вона набере лучшого смаку.

Горох можна сіяти дуже рано, фасолю пізнійше, бо найменший мороз пошкодить її. Капуста і каляфіори потребують вогкої і масної землі. Салату сіяти радами кожного тиждня. Гарбуз, диню й огірки садити пізнійше, коли добре тепло.

Найважнійшою яриною є цибуля. Цибулю можна сіяти або садити. Її сіється густо а відтак проникуєсь до вжитку, а решту лишаєсь на дозрівання. Найраннішою цибулею є єгипетська (еджипшин оніонс), яку садиться в осени і яка рано на весні скоро починає рости.

Помідори (томатос) також доходять в зах. Канаді в відповіднім місци і при догляді. Помідори потребують теплоти і много сонця, тому їх садити лише десь під плотом до сонця або під стіною до сонця і в захисті від вітру. Їх садити 4 фіти один від другого або й більше. Коли вже є овочі, то пообтинати вершки і бічні гільці, щоб вся пожива йшла на будову овочу.

Селери в Канаді є найлучшої якости зі всеї ярини, а то через догідний клімат і якість землі. Молоді селери садиться в рові, який добре заложилось гноєм. Опісля цей рів засипуєсь, як селери підростають, через це одержується білі стовпи, які через брак сонця не мають в собі гіркости і не зеленіють. Можна їх садити на поверхні землі а відтак підгортати як бараболю.

Кукурудзу можна садити там, де помідори і огірки чи дині. Під самою стіною садити кукурудзу, відтак помідори рядом а опісля огірки чи диню. Рубарб садити в осени а корінчя і на зиму прикрити гноєм а на весні цей гній обробити зі землею кругом рубарбу. Гній має бути як найбільше перегнитий.

З поміж овочів удаються добре суниці, малини, чорні, червоні і білі порічки та агрест. Зі садівництва удаються кребс яблока і деякі роди сливок, черешень і яблока.

ЛІК НА ОВЕЧІ НЕДУГИ

Щоби не допустити до втрат серед овечих отар в Канаді, то конечним є для годівельників овець вигублювати певного рода паразитів на їх вівцях. Також вівці підлягають таким слабостям, як гудзки на шкірі та хробаки в жолудку. Ці слабости набувають вівці при спашуванню трави на занечищених пасовиськах. Є також чорна бігунка, яку спричиняють безпосередно тисячі майже невидимих хробачків у кишках. А є також інші хроби, що точать овечі легені та печінки.

Одному канадійському ученому вдалося винайти добрий лік на вбивання овечих недуг. Той лік є у формі капсульок, які дається вівцям у літі. Він виличує овець з хробаків у жолудку і кишках.

Колиб хто хотів дізнати того ліку, то нехай напише до Publicity and Extension Division, Dominion Department of Agriculture, Ottawa, а дістане його зовсім даром.

В цім ліку нема отрут і його можна давати вівцям у більшій скількости. Всем таки при висилці ліку Департамент залучує друковане поучення, як той лік подавати недужим вівцям.

ВЕТЕРИНАРНИЙ ЛІКАР

РОСТИНИ ЛІЧНИЧІ

Диня (гарбуз, баня, тиква). Диньки зганяють галапаси жолудкові; навіть ціпика — солітера. Задавати сушені без лушпинок розтерті з молоком, а в 12 годин після заживтих диньок середник прочищаючий.

Дубина. Відвар з кори при отроєниях, проносах й до прострикування в запаленню матиці, після запалення по породі. Збирати кору з молодих галузок на весні.

Заяча капуста (трилистник, бобівник, жабячі огірочки). Росте на мочарах, ставищах, лугах. Цвите в червню і липню. Заключає гірчичку, олтан потасовий, квас ябдочний, цукор, гуму, муку. Успішний на жолудок; справляє травлення й апетит, легко прочищує. Дається як взвар з листя при недостачі травлення й запорах.

Клев служить як сильний напар з палених зелених верен при ослабленю серця, запросню грибами, еметиком. Для більших вифрат живня на ½ кварти кипятку.

Капуста. Свіжі листки до обкладів при запаленню вимен обклади з квасної капусти при опаренню, стовченню, згніченню, відмороженню. Капустяний квас уживають замість розчину цукру олов'яного при горячих опухах, запаленню тужнів, суставів.

Кмін. Спиняє водму, проганяє вітри, справляє апетит, молочність і травлення. Уживати можна як направу або порошок.

Козерадка звичайна. Насіння козерадки зварене на густий бальмус гоїть болячки й опухи ніг. Внутрішньо помагає в недугах жолудка і травлення.

Козлики. Збирати корінці старших козликів на провесні. Заключають олійок козликовий, живицю, цукор, квас безносовий. Помічне на сеч, піт, кашель, жолудок; при віддаленню, запаленю легких, простуді. Сухим зелом обкаджують худобу в часі пошестий.

Конвалія (кукурічка майова). Заключає трійливий але й цілющий середник конваллямаріну. Свіжі листки прикладають на рани. Напар гонить сеч й скріпляє серце, як неперст[illegible].

Крім. Напар на кольки, водму; спорошкований скріпляє молочність, особливо змішаний з ялівцем і саязовим коренем.

Крованник (кровник, деревій). Росте на сухих сіножатях, полях, по ровах. Цвіт пахне бальсамічно. Смак коріння гіркий. Заключає аконітовий квас, гірчичку, летний олійок. Напар з листків і цвіту уживають проти горячки й на сеч, при кольках. Свіжі листки розтерті в обкладі лічать болючі опухи. Збирати й сушити в серпні.

Кронин (ногітон, лікарські назюрці). Як напар або сок з зілля й цвіту вживається при кольках, запорах, хоробах печінки; гонить сеч; зміцнює й чистить кров. На вні вживають на рани, лишаї, бородавки. Цвіт дрібненько краємо і всипаємо у фляшку, добре затикаємо, ставимо на сонці, а по кількох днях стане осідати на дні цілющий олійок.

Кропива (жаруха, жалива). Напар з листків і коріння гонить сеч й запобігає опухлині при запаленню нирок.

Витрати Канади На Війну

Безпосередні воєнні витрати Канади та посередні у виді допомоги Великій Британії дійдуть в 1941 році до 2,600,000,000 долярів (два біліони 600 міліонів). Крім того буде не воєнних витрат що найменше на один біліон долярів.

Нове обчислення національних доходів каже, що вони будуть творити суму 5,950,000,000 долярів. Під національними доходами розуміється чисту вартість усіх випродукованих товарів і всіх особистих услуг в державі.

Це значить, що воєнні витрати будуть творити 44% національних доходів. У виді податків та позичок кошт війни буде величезний.

У фіскальнім році, що якраз кінчиться, витрати уряду були коло 1,700,000,000 долярів, з чого несповна половину покривали податки, а 500,000,000 долярів публичні воєнні позички із виключенням цертифікатів воєнної ощадности.

Гварантовані Permanent за пів ціни
Які пропонуємо свої кушти
OIL PERMANENT
$3.50 — тепер — $1.75
(Відживлює волосся)
VIOLET ULTRA
$6.00 — тепер — $3.00
Phill's Beauty Parlor
Миколай Філь — власник
(рір Main і Mountain)
1196 Main St. — Тел. 57 001

ЦІНИ ФАРМЕРСЬКИХ ПРОДУКТІВ

Вінніпег, дня 25. квітня 1941.

Пшениця:	
Нр. 1. нордерн	78¼
Нр. 2. нордерн	74
Нр. 3. нордерн	71¾
Нр. 4. нордерн	[illegible]
Нр. 5. нордерн	[illegible]
Нр. 6	[illegible]
На поживу	[illegible]
На треці	71¾
1. К. В. Гарнет	70[illegible]
2. К. В. Гарнет	[illegible]
3. К. В. Гарнет	[illegible]
Нр. 1. дюрум	[illegible]
Нр. 2. дюрум	[illegible]
Нр. 3. дюрум	[illegible]
Нр. 4. дюрум	[illegible]
Нр. 1. нордерн тоф	[illegible]
Нр. 2. нордерн тоф	67
Нр. 3 Нордерн тоф	64¾
Нр. 1. Сматі	67¼
Нр. 2 Сматі	[illegible]
Нр. 3. Сматі	73¾
Нр. 1. Реджектед	71¾
Нр. 2. Реджектед	68
Нр. 3. Реджектед	71¼
Нр. 4 Спешил	[illegible]
Нр. 5. Спешил	[illegible]
Нр. 6. Спешил	64¾
Овес:	
Нр. 2. С. В	38
Нр. 3. С. В.	[illegible]
Екстра фід	37¾
Нр. 1. фід	37
Нр. 2. фід	36
Нр. 3. фід	[illegible]
Трек	[illegible]
Ячмінь:	
Нр. 1. С. В. 6-грянний	54¾
Нр. 2. С. В. 2-грянний	[illegible]
Нр. 1. фід	[illegible]
Нр. 2. фід	51¾
Трек	[illegible]
Жито:	
Нр. 2. С. В.	[illegible]
Нр. 3. С. В.	[illegible]
Нр. 2. К. В. реджектед	58
Нр. 4. К. В.	54
Трек	[illegible]
Лен:	
Нр. 1. С. В.	152½
Нр. 2. С. В.	155¼
Нр. 3. С. В.	143
Нр. 4 С. В.	138
Трек	158

ЖИВА ХУДОБА

[illegible]

Вибрані	8.50—8.75
Добрі	7.75—8.25
Середні	6.75—7.50
Звичайні	6.00—6.50
Корови:	
Добрі	5.75—6.50
Середні	4.25—5.00
Звичайні	3.75—4.00
Головні телята	
Вибрані	8.50—9.00
Добрі	7.50—8.25
Середні	6.50—7.50
Свині:	
Бейкон	10.25
Товсті	8.00
Льохи Нр. 1	6.00—6.25
Бугаї:	
Добрі	5.00—5.75
Звичайні	4.00—4.75
Ягнята:	
Добрі, не товсті	9.00—9.00
Звичайні	7.00—8.00
Барани	9.00—9.00
Телички:	
Добрі	7.25—8.00
Звичайні	5.00—7.00
Середні	5.25—5.75
Вівці:	
Добрі, тяжкі	3.00—3.50
Добрі, не товсті	4.00—4.50
Звичайні	2.00—2.30
Ціни худоби в Торонті	
Бички на зріз	7.50—8.50
Телята	11.00—12.50
Свині, грейд В 1	11.30—11.65
Добрі Ягнята	11.25—14.25
Лондон, Онт.	
Свині	10.70—10.90
Корм для худоби:	
Торонто, Лондон, Четем, за тону:	
Ячмінь кори	$28.00
Грис	$30.75
Вівсяна дерть	$30.50

Вісти з України

ЯК ВИГЛЯДАЮТЬ СОВІТСЬКІ „ДУКИ"?

Протягом дальших „дебатів" в рамках сесії Найвищої Ради виголосив свою промову й „представник" Харківщини Гречуха. Він підтримав палко призначення 70 міліярдів 900 мільйонів на оборону держави і заявив, що „успіхи соціялістичної держави в усіх ділянках політики, господарства і культури знаходять свій яскравий вираз і в розвиткі УССР..."

Далі наводить він приклади цього розцвіту:

„Колгосп „Памяти 106 партизанців" харківського сільського району є колгоспом „мільйонером," бо цеї суми досягають його прибутки. Колгозникам видано тут за день праці 5 кільо збіжжя і 5.25 руб. готівкою. Колгосп „Червоної Зорі" належить також до мільонерів, його членам видано за день праці 3 кл. збіжжя і 8.24 руб. готівкою. Таких колгоспів є майже сотка. Колгозник Старчук в селі Надтачаївка, Ціполівського району, Київської області має родину з 6 осіб. Здібні до праці члени її заробили в 1940 р. 1,034 дні і дістали за це 335 пудів збіжжя (пуд — 16 кг.), 2,035 руб., 4 пуди цукру, 335 пуд соломи і т. і. А таких колгозників є у нас багато тисяч..."

Отже фактично дуже небагато.

Сучасне завдання полягає в тім, щоб, не зменшуючи уваги до скріплення і розвитку колгозів східних областей України, присвятити більше уваги до скріплення і розвитку колгозів східних областей України, присвятити більше уваги переробленню на соціялістичний лад сільського господарства в західних, Черніговецькій і Ізмаїльській областях України... Я навів приклади значного зросту заможности наших колгозів і колгозників, щоб довести слушність деякого збільшення оподаткування колгозних і одноосібних господарств. Це тим більше потрібно, що умовини капіталістичного оточення все більше загострюються і вимагають від нас скріплення оборони нашої соціялістичної батьківщини..."

Коротко кажучи, збільшується визиск українського селянства в інтересах московського імперіялізму. Приклади „заможности" „навіть кількох мільйонових родин в Україні, що мають багато здібних до праці членів, доводять, що й українським „дукам" ведеться гірше ніж найгірше оплачуваному робітникові в Швайцарії чи Америці.

НА НОВИХ МІСЦЯХ

Про тих, що прийшли на нові місця до Донбасу з Західньої України та Білоруси, Оксана Захарченко пише у київських „Вістях" таке:

„Ми побували в шахтах „Сергоугілля" і познайомилися з життям та роботою колишніх безробітних Західньої України. Серед них — лікарі, інжиніри, архітекти, бухгальтери, робітники різних професій. Понад 800 чоловік, з них 117 жінок, працюють тепер на шахтах „Сергоського вугільного району" забійщиками, кріпільниками, врубмашиністами, слюсарями, електрозварниками.

„На кожній шахті для прибулих із західніх областей України і Білоруси зорганізовано подення школи, в яких викладають російською мовою історію СРСР, техмінімум.

„Вацлав Дмітрович не знав російської мови, коли приїхав на шахту. Тепер він читає й пише. Йому допомагають його товариші, що добре знають російську мову."

З цього виходило, що в Україні знання російської мови є справою першорядної ваги. Очевидячки, не випадково відкривають середні та нижчі російські школи й на теренах Західньої України. Під інтернаціональним плащиком сталінська Москва проводить суто імперіялістичну російську політику.

Далі Оксана Захарченко пише:

„Серговський міський партійний комітет зобовязав усі партійні організації шахт розгорнути масово-агітаційну роботу серед прибулих. До гуртожитків прикріплюються агітатори, бесідники, які вивчатимуть з новими виборцями Сталінську Конституцію, положення про вибори, рішення Верховних Рад СРСР і УРСР."

Таким чином влада готує не фахових робітників для шахт, а фахових агітаторів, нових московських яничарів — для посилки їх після вишколу назад на землі Західньої України та Білоруси. — (УКРАЇНТАГ).

ЗАБИРАЮТЬ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ З УКРАЇНИ

Московські „Ізвестія" повідомляють з 5. Березня, що „За два тижні починається посилання молоді до шкіл Фабричної Науки лісового промислу і промислу будівельних матеріялів." Це про те, щоб підготовити 40,000 лісорубів, стільки ж візників, та тисячі робітників до пилення, добування каміння і т. п.

Отже „Ізвестія" пишуть, що „широке мережево тих шкіл має бути зорганізовано в Україні," але „нарком лісового промислу України не досить енергійно готує приміщення для учнів."

З того хитрого московсько-совітського писання виходило, що українських хлопців пересилається лише до шкіл в Україні. Та цілком інакше виходить з того, що пише совітська преса про перетяження залізниць в часі „мобілізації учнів." Ось ті звідомлення вказують наглядно, що українську молодь забирається з України і висилається в інші сторони. Забирається їх вже в 14-тім році життя і висилається в далекі й чужі сторони на такі праці, при яких гинуть сотнями тисяч дорослі.

НОВІ УКРАЇНСЬКІ ОБЛАСТИ

Найвисша Совітська Рада ухвалила поділ України на такі області: Винницька, Волинська, Ворошиловоградська, Дрогобицька, Житомірська, Ізмаїльська, Кировоградська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Сталінська, Станіславівська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Чернигівська і Черніівецька.

Коли брати під увагу, що аж чотирьом областям дала Москва назви катів України, то треба визнати, що в тому большевики полишили позаду навіть царський уряд. Бо про те, яка мука навчитись українцеви вимовляти „Ворошиловоградська," чи розуміти, що означає „Ізмаїльська," вже й говорити не доводиться.

ВІСТИ З ЧЕРНІВЕЦЬ

Серед невідомих ближче умовин померли в Чернівцях на Буковині: лікар д-р Володимир Гузар, давній народній працівник, як теж лікар д-р Залозецький. Директор Іларій Карбулицький поповнив самогубство. Д-ра Льва Когута, відомого дуже активного діяча, як і Олександра Ковальського, совітська влада арештувала й ніхто не знає, де вони і що з

ЦІЛКОВИТЕ ЛІКВІДОВАННЯ УХИЛЕНЬ ВІД РОБОТИ

„Ізвестія" з 6. Березня домагається в передовій статті „цілковитого ліквідовання ухилень від роботи," що було ухвалене на останній партійній конференції. Большевицька газета нарікає, що ще далі є велике число робітників, що одержавши платню, потім не приходять до роботи. Особливо не добре мається та справа в Донбасі. Там, пишуть „Ізвестія," є ще багато шахт, де що місяця на роботі бракує від 15 до 20 робітників. Часопис подає приклади й каже, що робітники не хочуть працювати від 7 до 8 годин, а працюють не більше 5, а решту часу марнують.

Замітне тут те, що все те приклади з української землі, де працюють українські робітники. Їх „нероблство" це ніщо інше, а тихий протест проти московського визиску праці українського робітника.

КАРПАТСЬКА УКРАЇНА

Дня 15 березня минуло два роки, як Сойм Карпатської України в Хусті проголосив самостійність Срібної Землі. Цей державно-творчий акт був проголошений під гуркіт гармат. Бо 13 й 14 березня почала наступати з полудня 50,000-на мадярська армія при допомозі 10,000 мадярських терористів.

Проти мадярської орди виступила на оборону Батьківщини Карпатська Січ, яку 15 березня визнав Сойм за армію молоденької републики. Лягли молоді герої-борці за Рідну Землю, а з ними лягла молода Карпатська Українська Република, бо „встоятись не було сили."

Український народ вірить, що прийде час і вона встане, як встануть до вільного життя всі інші поневолені українські землі.

Президент Карпатської України о. др. Августин Волошин, живе і вчить в університеті у Празі.

Карпатську Україну віддали Мадярам диктатор Гітлер і Муссоліні. Молода Карпатська Україна була перша країна в Европі, що кинула визов берлінському баришівникові, перша виступила збройно проти гітлерівського торгу народами, проти поневолення диктаторами.

ДОМІНІОН СТІЛ НЕ ПІДВИСШИТЬ ПЛАТНІ

ОТТАВА. — Домініяльний міністер праці, Мекларті, оповістив офіціяльно, 17 Квітня, що Рада Примирення, яка розсліджувала непорозуміння між „Домініон Стіл енд Коал Корпорейшин Лтд." і робітниками, що працюють у відділі „Пек ролінг милс," у Монтреалі, не дає рекомендації на вищу платні.

Міністер Мекларті сказав, що „Рада Примирення прийшла до переконання, що платня робітників у тій фабриці є висша, як була в 1926-29."

Рада Примирення каже також, що від Вересня, 1940, компанія добровільно заплатила робітникам 16 центів бонусу на покриття кошту життя. А від тоді кошт життя не піднісся навіть пять процент. І через те власне Рада порекомендувала не платити дальшого бонусу.

НОВІ АМЕРИКАНСЬКІ ПАШПОРТИ

Вашингтон. — Департамент стейту розпорядив, що по 10 квітня ц. р. всі подорожні пашпорти Злучених Держав Америки, які мають червоні окладинки, є уже неважні. Департамент видав тепер новий рід пашпортів, які мають зелені окладинки. Старі пашпорти треба буде замінити новими.

СВЯТІ МІСЦЯ ЯПОНЦІВ

Японія має три святі місця, т. зв. Сан-Кеі, де силою традиції заворожено всі три чуда краси природи. Одно з таких святих місць знаходиться на острові Міяіма; воно славиться незвичайним багатством природи і наближує його до раю на землі. Як дуже відчувають японці красу цієї закутини, доказом цього хочби те, що від тисячеліть не вільно тут орати землі, ані не вільно вбивати тут тварин. Олені і серни живуть тут спокійно, дікі птахи сідають людям на рамена. Взагалі уся природа цієї закутини носить на собі сліди тисячелітньої старовини і первісної повини, перед якою поневолі згинаються людські коліна. Тут панує споконвічний закон, згідно з яким ніхто з мешканців цієї країни не сміє опоганити цього раю на землі своєю смертю. Тому хворих, яким загрожує смерть, вивозять звідтіля й довозять далеко від меж святого місця. На побережжі острову Міяіма стоїть споконвічна святиня релігії Шінто, що панує від багатьох тисячеліть. Правда, що релігія зіпсувала вплив будизму, але всеж вона вкорінена в душі японця. До цього храму веде деревляна брама прикрашувана від століть поколіннями японських різьбарів. Храм і брама побудовані серед моря, на стовпах. На них теж побудовані домики та келії для священників.

Другим святим місцем Японії старої і сучасної є пристань Мацушіма. Вульканічний терен витворив тут справжні дива природи. Є тут між іншими величава камяна брама, створена природою, хоча видається справжнім твором руки досвідного архітекта.

Третім святим місцем для японців є узберіжжя на південний схід від Кіото — Аманобашідате. І де місце посвячене поганським богам, і тут зворушливо починають природу. Туту стоїть одна з найстарших японських святинь Касугано-Міа. До цієї святині ще й нині відбувають прощі японки у народніх строях, тих самих, що так імпонують своєю оригінальністю европейцям. Поруч тих трьох святих місць має Японія свої мініятурні садки, малі штучні саджавки, деревця та свою характеристичну архітектуру домиків і мостів. Такий напр. пятизубий міст на ріці Нішікігава, не є в Японії рідкістю. Староянонські містечка з вулицями утвореними зі сходів, деколи на кілька поверхів, втішаються тут особливою опікою.

ПОЧАЛАСЯ РЕГІСТРАЦІЯ БРИТІЙСЬКИХ ЖЕНЩИН

ЛОНДОН. — У Великій Британії почалася 20 Квітня регістрація женщин у віці 20—21 літ життя, які малиб працювати у різних воєнних фабриках.

Виключені з регістрації є лише ті женщини, що вже працюють як доглядачки хорих, при охотниках цивільної оборони і студентки університетів та професійних шкіл.

НЕ ПІШЛЮТЬ БІЛЬШЕ ХАРЧІВ ДО ФРАНЦІЇ

Після того, як французькі кораблі відказалися від контролі англійськими воєнними властями та довели до збройної сутички біля марокканських берегів, Англія рішила не пропускати більше ніяких кораблів до Франції. Американський уряд погодився не посилати туди більше поживи.

РІЖНІ ВІСТИ

ВИДАТКИ БРИТАНСЬКИХ ДОМІНІЙ НА ВІЙНУ

Коли міряти участь у війні грошовими видатками, то Канада стоїть на першому місці серед британських доміній. Про це свідчить безсторонній аналіз англійського видавництва „Бюлетен ов Інтернешонал Ньюз," що його отримано в Оттаві.

Цифри, зібрані тим видавництвом, показують, що за останній скарбовий рік канадійські воєнні видатки становили 22½ процент національного прибутку, в порівнанню з 16 процент в Австралії, 15 в Новій Зеландії і 16 процент у Південній Африці.

Одначе британські воєнні видатки значно перевищають до мініяльні. Минулого року Британія віддала на війну половину свого національного прибутку. Та цікаве те, що за останній скарбовий рік Канада видала на воєнні потреби більшу частину свого національного прибутку, ніж видала Британія за попередній період 1939—1940.

В одному році воєнні видатки Британії більше як подвоїлися: вони зросли з 22 до 50 процент її національного прибутку. В тому самому періоді воєнні видатки Канади збільшилися більше як сім разів — з трьох до 22½ процент. Бюлетен підкреслює важний факт, що збільшення воєнних видатків усіх доміній протягом цього року рівняється збільшенню Британії протягом попередного року.

Загальні воєнні видатки всіх доміній за рік 1940-41 виносили більше як два більйони долярів і перевисшили видатки Британії на попередній рік. Бюлетень вказує, що розмір воєнних тягарів усіх доміній віщує кінець Німеччині в цій боротьбі.

.. ЗБІЛЬШЕННЯ АРЕШТІВ .. У ПОЛЬЩІ.

Німецька влада збільшила арешти в Польщі. Концентраційні табори переповнені. В краківському таборі є 20,000 увязнених. Померло вже в ньому три тисячі. В Кракові з 100 тисяч жидівського населення виселено 85,000. Решту, переважно ремісників, поставлено до праці на німців.

Канадійські війська на відпочинку.

МОРДЕРСТВА СЕРЕД ЕСКІМОСІВ ІЗЗА РЕЛІФУ

МУСОНІ, Онт. — Верховна полиція арештувала минулого тижня трох ескімосів від замітом модерства. Головна поліційна квартира в Оттаві подає, що на протязі короткого часу у сварці над релифом було замордовано 14 ескімосів. Поліція каже, що вони не мали труднощів у вишуканню тих мордерства, бо ескімоси отверто про це говорять. Ескімоси кажуть, що найбільшою причиною мордерств була суперечка між ескімосами про другий приход Ісуса Христа. — Убивали одні других дрючками або вистрілами з рушниць.

Кореспондент англійського дневника „Торонто Стар" пише з далекої півночі, що був випадок, коли за клич старшої ескімоски „Прийдіть подивитися на Христа!" кілька женщин вибралися в дорогу без ніякого одягу на собі, хоч це був місяць Лютий, і очевидно вони замерзли не пройшовши навіть одної милі.

ЕСПАНІЯ ТЕЖ ГОЛОДУЄ.

Берлін. Таке подає Джан Кюдегі, бувший американський амбасадор до Бельгії, що тепер став журналістом. І подає це на підставі інформацій, які подав йому д-р Карев, що студіює наслідки голодування в Еспанії. Він каже, що населення не їсть, а тільки пробує вдержати себе при життю. Далі стверджує, що приріст населення постійно зменшується.

ГЕЛИФЕКС ПРО ВІЙНУ В АФРИЦІ

ВАШИНГТОН. — Говорячи з секретарем стейту, Корделом Галлом, про мілітарне положення в Північній Африці, британський амбасадор до Злучених Держав, вайконт Гелифекс, сказав 18 Квітня, що війна в Північній Африці є важніша, як війна на Балканах. Він сказав, що положення на Балканах є незвичайно серіозне, але він висловив віру, що британці здержали наступ націстів і фашістів у Північній Африці.

Остаточно лорд Гелифекс сказав, що помимо успіхів диктаторів на Балканах і в Північній Африці, Атлантійський океан лишається рішаючим тереном війни.

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД КУПУЄ ХАРЧІ

В минулім місяці американський уряд закупив для Англії у шікагівських різних 36 мільйонів фунтів товщів і веприни. Також уряд почав купувати яйця і різні молочні продукти. Висліддок того цін мясних і молочних продуктів у гуртовій торговлі підскочили. Представники уряду виразно заявили, що ті фармері, які займуться ховом безрог, дістануть з часом за них дуже добру ціну.

ЧИСЛО ЛЮДЕЙ НА „РЕЛІФУ" ЗМЕНШИЛОСЯ

Національне реґістраційне бюро в Оттаві виказує, що в Лютім число осіб на релифі в Вінніпегу було 16,163. Між ними було: 4,659 здібних до праці, 1776 частинно здібних до праці, а прочі є нездібні до праці зі згляду на їх стан здоровля або малолітність. Між здібними до праці було: 3,688 мужчин і 971 женщина.

МУСЯТЬ ВІДРОБЛЯТИ „РЕЛІФ"

Міська рада міста Сейнт Боніфас рішила на своїм засіданню з 14 Квітня, що від тепер на будуче люде, які отримують „реліф", будуть мусіти відробляти його. Коли хтось не може працювати, то мусить подати на це ґрунтовні причини. В рішенню говориться, що кожний отримувач „релифу" буде зобовязаний працювати не більше, як 20 днів місячно. А хто відмовиться працювати, той мусить подати свої причини релифовій комісії.

Проти цього рішення був лише алдерман І. Струтинський.

РОБІТНИКИ В ПАПІРНЯХ ЖАДАЮТЬ БІЛЬШОЇ ПЛАТНІ

ТОРОНТО. — На конференції в справі платні представники робітників у папірнях жадали від фабрикантів підвисшки платні о 6½ цента на годину так, щоби найнисша платня виносила пять долярів денно. Вони також хотять мати тиждень вакацій з платнею.

На конференції були зарепрезентовані такі робітничі юнії: — Інтернешонал Бродергуд ов Палп, Салфайт енд Пейпер Мил Воркерс, Інтернешонал Бродергуд ов Пейпермейкерс енд за Машиністс Юнійон.

Зарепрезентовані були такі компанії: Ебітібі Павер енд Пейпер Ко., Провінша Пейпер Ко., Спрус Фолс енд Ґрейт Лейкс Пейпер Ко., Порт Артур, Форт Френсіс і Кенора Пейпер Милс.

НЕ СТРАЖДАЙТЕ ВІД ГАЗУ В ЖОЛУДКУ

Коли ви хочете позбутися газу і гризючого здуття, не сподівайтеся усунути його звичайними лікуваннями жолудка приємними ліками „Газовими пігулками." Найбільше Газу збирається в жолудку й нижчій кишці з причини старої трійливої матерії, переповненої бактеріями. Якщо ваше затвердження є задавнене, то в жолудку є велика скількість шкідливих бактерій. Тоді ваше травлення є зіпсуте, газ тисне на серце й легені й робить вас нещасливими. Ви не можете ні їсти, ні спати. Вас болить голова й крижі. Ваше лице непривабне й ві знаками. У вас чуїн з уст. Ви чуєтеся ослаблені, невдоволені й нещасні. Ваше тіло є Затроєне. Тисячі терплячих людей знайшли полекшу вживаючи —

ELIK'S STOMACHIC POWDER. No. 2

В нім вони знайшли скорий і певний спосіб на очищення своєї системи від шкідливих бактерій. „No. 2" виженe з вас газ й вичистить трійло з ОБОХ частей жолудка. Вичистіть вашу систему вживаючи

ELIK'S STOMACHIC POWDER No. 2

Ціна 50 ц., $1.00 і $2.00

Гарантовано або гроші назад. Ми оплачуємо пересилку.

ELIK'S MEDICINE CO., Box 234 Dept. NG. Saskatoon, Sask.

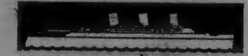

ЧЕРЕЗ МОРЯ Й ОКЕАНИ

ШАНГАЙ

Серпня 29-го виїхали з Гонгконгу до Шангаю. Пливли цілих пять днів одноманітним Південним, потім Східним Хинським морями, з яких нічого, окрім води, не було видно, хоч ми проходили між густо заселеними хинськими берегами і островом Формозою, де мусить бути багато цікавих річей. Лише часами пересікали формозьську протоку китайські джонки з вітрилами, подібними до кістлявих крил драконів. Джонки рухалися так помалу, що здавалося — вони стоять серед моря; тільки по нап'яттю вітром парусів можна було судити в який бік вони йдуть.

То могли бути і „пірати," себто жорстокі хинські морські розбишаки. Але де їм братися до нашого Портоса! Все ж, правду сказати, я не думаю, щоб на Портосі була яка небудь зброя, окрім куховарських ножів та коротких „кортіків" морських офіцерів, що носили їх коло пояса більш для офіції, ніж для оборони. Бо ними, як жартували, можна лише жаби колоти. Всіх французькі „пуало" залишилися в Індо Хинах.

Так, чи інак, а ми проминули всі джонки і благополучно наближались до торговельної столиці Далекого Сходу. Треба хіба додати, що одна з джонок дуже близенько була до нашого борту, а ощі мої обсервації. На ній було кілька хинців коло вогню, розпаленого під великим казаном. В казані варилися... не грішні душі чи білі бранці, а білий, пухкий риж. Куховар вимішував його величезною ложкою, скорше — лопатою. З чим вони іли той риж, я вже не міг бачити, бо джонка залишилася далеко за Портосом.

Шангай! Хто його не знає! Стільки про нього писалося в останні роки, що імя кожному навіть сниться.

Місто це не стоїть на морі, хоч і є головним портом центральних Хин і американсько-европейської торговлі. Шангай стоїть за 12 миль від моря, і треба до нього підходити рікою, що впливається в усте великої хинської ріки Янгтзе, або блакитної. В ньому мешкає коло 1 міліона 600 тисяч душ, з того лише коло 6,000 білих. Це є головний центр хинського друкарства. Також це є центр млинарства, мануфактури. Тут будуються і лагодяться кораблі, виробляється деяка машинерія, є деяка металургійна індустрія... Але нас це в той час не цікавило. Цікавило побачити перше величезне хинське місто.

І от ми в ньому. Портос привязався до власної „Месажері Марітім" пристані і почав вивантажувати вино в великих бочках (в Сайгоні і Гайфонгу він вивантажував також черепицю-дахівку, везену з Франції). Тим часом на пароплав поприходили продавці шовкової тканини, чесучі, майстерських вироблених скриньок і всяких інших "сувенірів"... Навіть прийшов і сів у холодку під пароплавом скульптор. В його руках кілька кавалків глини, і він моментально робить на тому гроші, (правда, невеликі) виліплюючи різні фігурки. Виліпив матроса — копію з живого, ліпить гейшу, рікшу, вструтов соромільну групу під реґіт гандачів. Все з його пальців виходить дуже артистично.

Понаходили міняйли грошей. Хинські металеві гроші, з дірками в центрі, наниззані, як гриби, на шнурки (щоб не розкочувались!).

Але їдемо до міста. Це значить, що виходимо крізь ворота нашої пристані на міську вулицю, сідаємо в трамвай і їдемо довго, довго до европейського центру. А тут — на периферіях міста — обставини суто китайські. Вулиця, якою несе нас трамвай, вся в китайських крамницях. Крамниця коло крамниці. Тут продається все. Щось у пивунках, в горнятах. Коло дверей і попід піддаше висять цілі прижені свині, з яких капає смалець, кури то що. Все чомусь здається дохлим. Стоять казани, в яких вариться харч, і тут же обідають їх власники.

В тісних квадратових катах-крамницях, видно, живе тьма народу. Як комашня. Але всі веселі, жартовливі. Сморід тяжкий. Не такий уже густий, гострий сморід, але якийсь неприємно тяжкий, специфічно китайського людського поту. Як би не продував часами вітрець до трамваю, то здається легко [illegible]

Але Шангай не такий уже поганий, як я уявляв собі наперед. Уявляв собі я його, як типове китайське місто, що ми звикли бачити на старих ілюстраціях: хати з загнутими стріхами, дошки-написи, голярі на вулиці, [illegible] товкотня всякого люду... грязюка і занедбання.

Дійсність, одначе, відмінна. Вона не така одноманітна. Уже в трамваї бачите дівчат, чепурно зібраних в свої штанці та камізельки. По улиці пролетіло кілька авт з такими ж дівчатами та жінками... Далі трамвай підходить до мосту коло будинку російської амбасади, і перед вами відкривається велике европейське місто. Багаті і величні магазини (крамниці), переважно англійські чи американські, банки, контори. Коли ж ви заглиблюєтесь далі, то вже з тими модерними будовами чергуються суто хинські будови й магазини, розкішно оздоблені виріябленими з дерева і кованими з металю драконами та всякими викрутасами, золоченими, лакованими то що. Є китайські департаментові (універсальні) магазини — величезні. Написи на підприємствах вимальовані або приковані на гарно вилакуваних дошках...

В цій частині мішаного комерційнього міста кидаються в вічі розкішні авта з китайською аристократією — мужчинами, жінками, дівчатами, дітьми! Всі вони в їх оригінальній красі, в їх вбраннях, позах — так, як вони є. Горді, самовпевнені, як мандарини. Та й не диво! То ж вони в своїй власній, великій і старезній країні.

Але повернемось і подивимось як навантажується Портос. Голі, худі, виснажені китайці „кулі" носять тяжкі вантажі на довгих дрючках, по два чоловіки. Несучи, наспівують своє монотонне, гугнаве і безкінечно сумне: „Тґум-гу! Тґум-гу!", як ото московська „дубінушка," але тужно безнадійне. Тут ці „кулі" працюють, тут їдять (а що?), тут же відправляють свої натуральні функції, тут сплять на камінні, і тут помирають... Все їх майно: шмат тканини на стегах і бамбуковий дрючок, яким носять вантажі. Мене особливо вразив парубчак, що лише починав своє життя. Він працював зі старим, який кінчав уже життя — виснажений, зморщений. Вдвох вони, несучи на ломаці тягарі, наспівували своє „Тґум-гу!" Де ж імпульс до життя в цеї бідної людини?

Під вечір ходили в китайські квартали міста. Улиці заповнені людьми так, як ви собі уявити не можете. Тисячі, десятки тисяч, здається — сотні тисяч людей плавають вулицями. Їдуть, плюють, гудуть, смердять... І всі веселі. Міняйли сидять в своїх крамницях, за своїми оригінальними рахівницями, на яких роблять хутко і точно найскладніщі математичні вичислення. Великі математики і великі острякі! У них немо того, що у жидів чи в японців. Вони не силкуються примусити вас купити у них; хочете — добре, а не хочете — також не зле.

На ріці також життя кипить. Там, у човнах живуть тисячі народу. Дивилися ми на одне весілля. Пливе човен-житло, прикрашений стрічками, ліхтарями. Люди на ньому зібрані святочно. Грає якась своєрідна музика. А човен пливе й пливе.

У мене не було японської візи, а вже треба було її добути. Третяков, як будучий міністр, відвідав російську амбасаду і вже почав свої функції. Одною з них (приятельською) був його лист в моїй справі до японського генерального консуля. Я поїхав до нього вночі. Він був у клюбі, і я застав лише звичайного урядника, можливо — навіть сторожа, молодого хлопця. Ми розмовлялись з ним сяк так по російськи; сказав мені, що їх учать російської мови у війську. Цей „бой" написав мені ієрогліфами адресу клюбу, де я й знайшов консула. Був він дуже ввічливий: приїхав серед ночі до консульства і поклав мені на паспорт візу.

Стояли ми в Шангаї три дні. Відчули, що тут уже пахне задніми дверима „матушки Росії." Стоять два пароплави Добровільної фльоти, є російські газети. Йдуть балачки кудою краще проїхати до Владивостоку: залізницею через Пекін, морем через Цусіму чи через Японію. Стара група наших пасажирів, що прямують до Владивостоку, рішає їхати через Японію, а нова (офіцери), що відсіли в Сайгоні, залишається тут, щоб їхати залізницею через Пекін.

Річка Янгце-кіянг, яка бере початок в далекому Тибеті, виводить нас в каламутне Жовте (Гванг-гай) море, де справді вода зовсім жовта, як розколочена глина. Очевидно так звана блакитна річка (бо дальше на півночі є й жовта ріка — Гванг-кіянг) наносить стільки намулу з глинистих (льосових) ґрунтів Китаю, що вона зафарбовує воду на багато миль від берегів моря. Дійсно ми пливли кілька годин жовтою водою і лишень аж тоді досягли чистої блакитної води океану.

Пливемо так вечір, ніч, день і другий вечір. Десь пройшли ми коло острова Кельпарт, а пізніше біля острова Пусіан — надовиця великої російської фльоти Рождественського, розбитої японцями в 1905 році. Але ми тих островів не бачили.

Пізно вночі, 6-го вересня, 1919 р., засвітилося перед нами море. Було темно кругом і тихо; відчувалися кругом морські простори. А тут перед нами вирнули, як у казці, безліч ясних, ясних огнів на обрії.

То світило місто Сімоносеки — ворота вимріяної нами, фантастично-чарівної країни Сходу Сонця — Японії.

Всі роки ця країна здавалась мені найбільш казковою, найбільш цікавою. В моїй зоровій памяті з молодечих літ стояла окладинка книжки, яку я уперше перечитав — „Страна Восходящого Солнца" — з японською дівчиною під парасолем, яка ступала листями лотоса; рядом з тією окладинкою в памяті стоїть акт з кіно-драми, в якому закоханий розбійник одсовує легеньке паперове віконечко і викрадає свою кохану, що спала на циновках; події в якомусь японському селі, де дівчина вважається найбільш цікавою тоді, коли вона мала найбільш коханців; оповідання про чайні домики, де гейші сміються неначе хто розсипає шкляне намисто; оповідання про високу технічну культуру: електрику в селах і т. ін. Сама природа Японії уявлялась фантастичною: ясні гори, карикуваті дерева, долини в сизім тумані, хати над озерами...

І от ми в Японії наявно. Серце бється... Ми візжаємо в новий для нас світ.

Тим часом пізно. В глибоку ніч, краще сказати — в ранній ранок Портос наближується до Сімоносеки і стає на якір. Раненько він, одначе, знімається і рушає в дорогу, а коли ми встали, то вже були в Середземному японському морі.

Яка краса! Море гладеньке, гладеньке, як зеркало; ніжно блакитне. Небо також ніжно-блакитне; хмарочки білі, легкі; береги зелені. А на морі повно крилатих човнів рибалок, як чайок. По гористих берегах видно села і міста. Гори зелені, лісисті, села — чепурні, гарні, — всі по долинах і над морем. Хати сіренькі, як цесарки. Кожне село чи місто має свою упорядковану пристань; видно ланки і городи, гарно, гарно заточками, террасами розроблені попід горами і навіть на гори. Нам на вустріч без ліку йдуть пароплави, шхуни... Море вється, як річка; обидва береги видно.

Перед заходом сонця підходимо до вузького гірла, за яким уже є місто Кобе, де ми маємо ночувати. Безкінечні передмістя Кобе починаються зараз же за гірлом, а саме місто — центр значно дальше. До нього приходимо вже в цілковитій пітьмі. Бачимо огні, але не такі блискучі, як в Гонгконгу; десь блимають вони і на гребнях гір. Далеко в затоці видно залізні драбини верфі (шіпярдс); в місті видно фабрики. На схід перед нами огнями горить над морем велике місто Осака.

Переночувавши, відпливаємо рано до Йокагами. Виходимо в отворений Тихий океан і йдемо оддаль вздовж берега. Часто береги ховаються в тумані. Лише як підходимо до півострова Іцу, бачимо береги цілком ясно.

Входимо в затоку, що веде до Йокагами і Токіо. На низьких островах в затоці дивляться на нас величезні гармати, то — фортеці. На правий бік видимо Йокагаму, по лівому — Токіо. Вигляд цих міст з моря цілком европейський.

Підходимо до гранітної пристані. Там виглядають нас японці і японки — перші в сірих і чорних хітонах і сайдаліях, а другі в кольорових кімонах. Ми в Японії.

Др. М. І. Мандрика.

— КІНЕЦЬ —

19 Біліонів Долярів На Воєнні Потреби

Вашингтон, Злучені Держави. Секретар скарбу, Генрі Моргентав, відбув нараду з провідниками демократичної і републиканської партій в конгресі в справі підвишення всіх федеральних податків на покриття видатків, звязаних з обороною держави і допомогою Англії.

Видатки на армію, фльоту й допомогу будуть виносити в фіскальному році 1941-42 приблизно 19 біліонів долярів. Теперішні податки дадуть біля 9,233 міліонів долярів, так що осталось би ще до покриття біля 10 біліонів. Уряд пропонує, щоб з тої суми більше як третину покрити приходом з нових податків. Вони мали б дати 3 біліони 440 міліонів долярів. Решту, себто понерх 6 біліонів, покрили-б позичками.

Нові податки будуть наложені на заробітки поодиноких людей, на прибутки корпорацій, а можливо також на продаж і на предмети, що не конче потрібні для щоденного вжитку. Взагалі федеральні податки будуть піднесені на більше як на одну третину, приблизно на 37 відсотків.

Президент Рузвелт згодився на плян секретаря Моргентава.

Ціни в Італії Пішли в Гору

РИМ. — Ціни споживчих артикулів в Італії піднялися недавно значно в гору. Теперішні ціни деяких споживчих артикулів є такі:—фунт масла 55 ц., фунт свинського сала 50 ц.; фунт барабулі 25 ц.; фунт фасолі 10 ц. Масла та іншого товщу дуже тяжко дістати в Римі. — Ціна консервованих харчів, вин, бавовняної матерії, капелюхів, жарівок не змінена.

Міліонер Дістав Три Роки Вязниці

НЮ ЙОРК. — Фільмовий міліонер, Джосеф М. Шенк, був засуджений 24 Квітня у федеральнім суді на три роки вязниці і заплачення $20,000 кари за те, що перед кількома роками не заплатив доходового податку від своїх зисків.

Ніколи не має щастя той чоловік, що покладає на нього всю свою надію.

ПРОУКРАЇНСЬКИЙ КУЛЬТУРНИЙ ОСЕРЕДОК

ПОТРЕБА УКРАЇНСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО ОСЕРЕДКА

В українській пресі піднесено думку про створення українського культурного осередку в Америці. Думка не нова і безнеречно життєва. Одначе переведення її в життя потребує уваги й обережности.

Проф. М. Чубатий та проф. В. Тимошенко в „Свободі" ч. ч. 20, 21, 47 та 48 навели досить аргументів за потребу такого осередку. Щодо реалізації, то висунули різні проекти. Дозволяю й собі подати кілька думок в цій справі.

Український культурний осередок в Америці — назва може бути й інша — потрібний не тому лише, що в Европі вогнища української культури або зовсім понищені або поставлені на службу окупаційної влади. Це важний аргумент, але не єдиний і, на мій погляд, навіть не головний. Коли обставини в Европі зміняться й українські культурні установи розпічнуть там свою нормальну чинність, в Америці все ж таки буде потрібно українського культурного вогнища. Для самих тих українців, що в Америці. Для нормального розвитку їх власного життя: культурного, економічного, політичного. В умовах американської державности, господарства і культури.

Українське суспільство в Америці не має власного розсадника української культури, як були в різних містах Европи. Навіть на еміграції є „рідні школи," народні доми, театральні товариства, бібліотеки; є молодь, що покінчила середні й вищі школи в Америці. Але нема такого осередкового вогнища культури, яке звязувало-б і координувало-б працю їх всіх і підносило її на вищий ступінь: давало поради учителям, що і як учити; підготовляло учителів; помагало видавництву театральних пєс і нот для народніх домів, театральних гуртків, хорів і т. п.; влаштувало курси українознавства для нашої молоді, що покінчили тутешні школи; спростовувало науковими доказами всі небилиці про Україну в американській пресі; використовувало американські обставини для наукового розроблення різних українських питань; творило відгалузок праці наших краєвих вищих культурних закладів наукових, освітніх, мистецьких; видавало в українській та англійській мовах визначніші й потрібніші праці місцевих і закордонних українських авторів з різних галузів української культури.

Я думаю, що саме ці місцеві потреби найбільше вимагають створення українського культурного осередку, незалежно від того, що діятиметься в Европі. Бо українці в Америці завше потребуватимуть свого власного культурного вогнища. Тому, на мою думку, український осередок треба творити в Америці, маючи на меті інтереси перш за все — місцеві. Всеукраїнські-ж лише додатково. Створенню такого осередка в Америці сприяє вільний політичний лад і кращий господарський стан українського громадянства, ніж деінде.

З КОГО МАЄ СКЛАДАТИСЯ ТОЙ ОСЕРЕДОК

З кого має складатися той осередок? У цій справі поділяю думку проф. В. Тимошенка. Це має бути "не професійно-наукове товариство українських вчених в Америці, але Українське Культурно-Наукове Товариство. В тім товаристві мусить найти собі місце не лише наука про українську культуру, але й українська література й українське мистецтво, що являються складовими частинами тієї культури."

Цілком відкидаю думку про творення вузько-наукового закладу. Для того нема ще в Америці досить потрібних людей. Наукова ж колегія в особі різних фахів не матиме жадного наукового авторитету. Яку наукову вартість може мати думка соціольога в справах ентомольогії й навпаки? Для створення ж фахових наукових колегій, в такі тільки й можуть бути науковими, нема ще потрібних фахівців.

З другого боку не можна забувати, що значна кількість українських інтелігентних сил в Америці, які покінчили американські школи, ніде не могли здобути українських кваліфікацій. Отже: вони залишились би в стороні від осередку в той час, коли вони саме найбільше потрібні в ньому.

Хто для наукової праці в галузі, скажемо, економіки більше підготовлений, корисний і авторитетний: старий кваліфікований історик з посадою в американському університеті чи молодий абсольвент американського університету, який ще жадних становищ не здобув, але працює в галузі економіки й показав певні здібности?

З огляду на це, я вважаю доцільнішим іти тим шляхом, яким ішли чехи при комплектованню кадри професорів свого університету, а також українці, як у себе дома, так і за кордоном, коли творили наукові заклади.

Давати змогу приняти участь у праці всім, хто докаже, що вміє працювати. Без огляду на те, чи працює він в якій науковій установі, чи ні. Головне — чи працює, а де — це ролі не грає.

В склад наукової колегії мають входити всі члени культурного осередку, які скінчили вищі чи середні школи і виказалися якоюсь науковою чи мистецькою працею. Одначе наукова колегія має бути не єдина централізована, а складатися з кількох, фахових.

ПОДІЛ КУЛЬТУРНОГО ОСЕРЕДКА

Перш за все культурний осередок повинен ділитися що найменше на три відділи: освітній, науковий та мистецький. **Освітній відділ** мав би помагати „рідним школам," влаштовувати курси учителів, інструктувати їх, контролювати способи навчання, помагати виданню підручників, робити курси українознавства, утримувати книгарню і т. п.

Науковий — розробляти й популяризувати всі питання українського суспільного життя в Америці та Европі.

Мистецький — помагати хорам, орхестрам, театральним гурткам, спортовим організаціям і т. п.; постачати їм ноти, пєси, гуртувати мистців; помагати їх творчости; публікувати їх твори; організувати переїздні театральні трупи, виставки образів і т. п.

Кожний із згаданих відділів повинен ділитися на фахові підвідділи. Кожним підвідділом повинна керувати своя фахова наукова рада.

Для утримання культурного осередку треба організувати товариство його прихильників. Членами такого товариства можуть бути всі особи й організації, які того забажають і внесуть відповідну вкладку.

Одначе я цілком погоджуюсь із думкою проф. В. Тимошенка, що чотири головні запомогові організації повинні бути основою такого товариства, творити ядро кураторії; мати певні права для контролі всієї господарки культурного осередку. Без участи чотирьох союзів справа широко не розвинеться.

Так само погоджуюсь з думкою, щоб, поскільки це буде можливе, притягнути до праці і людей з поза Америки.

Практичні кроки для організації культурного осередку, на мою думку, мав би зробити Конгресовий Комітет, а саме: скликати нараду в цій справі з людей, які працюють, працювали чи цікавляться працею в галузі української науки, освіти та мистецтва. Нарада обмінялась би думками й установила спільні погляди; можливо, дала-б напрямні дальшої праці; вибрала-б комітет, який виробив би статут і програму діяльности, а після того вже скликати установчі збори.

(„Н. В.") **Н. Григоріїв**

Не Потрібно Операції

На Клопоти Жолудка

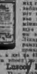

Славне лікарство РУСКІЙ ТРІТМЕНТ на біль в крижах чи ділянці боці, біль від ребрами, біль коло серця, біль, зага, печіння чи тиснення в ділянці під грудьми, затвердження чи заболочення жолудку [illegible] Лікарство рускій трітмент гарантоване [illegible]

Luscoe Medical Lab's
Box 2030, Station C.,
Toronto 3, Ontario

МІСЦЕВІ НОВИНИ

Вислід Виборів у Вінніпеґу

Як відомо, місто Вінніпеґ, що має половину всього населення Манітоби, вибирає лише 10 послів. Голосовання відбувається тут після так званої „Пропорціональної Репрезентації." — Кандидатів цього разу мав Вінніпеґ, як один виборчий округ, 27. Кандидати були різного походження і з різних партій, от як: ліберально-прогресивні, консервативні, С.С.Ф., Н.Р.П., незалежні, робітничі, „совна моней," і „соушл кредит." Були теж проти коаліційні кандидати. Та зпоміж тих усіх кандидатів най більше число голосів одиниок отримав міністер природних богацтв — Мекдіярмид, бо аж 6,923, і був вибраний.

Другим кандидатом, що був вибраний одинками, це Луіс Стобс. Він дістав 5891 одинку. За ним слідували: Р. К. Смит, ліб. прогр. 4955; Кардаш, воркерс, 4889; С. Кравчик, незалежний, 4673; генерал Кечен, конс. 4123; Торвалдсон, конс. 3220; алдерман Грей 3086; Беррі, конс. 2492; Бардал, ліб. прогр. 2127; мейор міста — Джон Квін 2170; міністер праці — Фармер, 2249. — Інші одержали від 187 до тисячі і трохи більше голосів.

Тому, що на 142,000 зареєстрованих виборців голосувало лише 58,682, то квота до вибору була 5,335 голосів. Щоби це число голосів одержати для успішних кандидатів, виборча комісія мусіла рахувати віддані на них одинки, двійки, трійки, чвірки пятки і т. д. Доперва при 21 численню голосів було вибрано 10 послів. Ось їх імена й отримане ними число голосів: —

Бардал, 5124; Фармер 6494; Грей 5140; Кардаш, 5351; ген. Кечен, 5335; Кравчик 5315; Смит, 5335; Стобс, 5335; Торвалдсон 5796 і Мекдіярмид, 5335.

ЗДОРОВЛЯ ДЛЯ ПЕРЕМОГИ

Чотиро-Тижневі Курси

після зарядження Жіночого Канадійського Клюбу з метою поширення знання про правильне віджилювання, починаються в **СЕРЕДУ, 30-го Квітня** і будуть відбуватися кожної середи о год. 8.15 точно. Вступ вільний.

Лекції будуть викладати до свідчені знавці домашньої економії під загальним проводом д-ра Грейс Гуд.

Від українок вчуповними капітанами й упорядчицями цих курсів є громадянка П. Генюк і гром. М. Вергун.

Осередки курсів для українок будуть отворені в слідуючих салях:

1. При Українськім Народнім Домі, МекҐрегор і Борож. Лекторка гром. Пітерсон, виклад в англійській мові.

2. В салі Рідної Школи ім. Маркіяна Шашкевича, 49 Юклид Ев. Лекторка гром. Надя Шкреметка. Виклад в українській мові.

3. В салі Українського Православного Собору при вул. Боровс і Сінклер. Лекторка гром. Лора Озеро. Виклад в українській мові.

Запрошуємо жінок з різних організацій міста Вінніпеґу й околиць вибрати зручний для себе осередок і переслухати всі чотирі лекції, які є нерозривними частинами науково уплянованого цілого курсу.

Українки! Приходіть числен но і скористайте з цеї чудової нагоди **Воєнного Проєкту для Господинь**, щоби дізнатися, як зробити громаду сильною через здоровля, бо здоровля провадить до **Перемоги!**

ДР. В. Ф. БАЧИНСЬКИЙ M.D., L.M.C.C.
Лікар, Оператор і Акушер
Екс-Рей, Флороскопія, Радіотерапія
DR. V. F. BACHYNSKI 405 McArthur Bldg.
Тел. офіцу: 95 075 Рез. 52 502

Dr. RYBAK M.B.C.M. L.M.C.C.
Оператор
Office: 286 ... Res. 262 ...

SONIA'S Beauty Shop
773 Arlington St., Winnipeg, Man.
СПЕЦІЯЛЬНІ СВЯТОЧНІ ЦІНИ
REGULAR $2.50 PERMANENT $1.50
OIL PERMANENTS FROM $2.50 UP.
СОНЯ БЛЬОК, Управителька.

Н. В. БАЧИНСЬКИЙ

ліберально-прогресивний посол з Фішер, Ман.

СТЕПАН КРАВЧИК,

незалежний посол з Вінніпеґу.

ВЕЛИКИЙ ДЕМОКРАТ ПРО ДЕМОКРАТІЮ

Багато говорять і пишуть про демократичний устрій і демократію. Ось наприклад, одні говорять, що демократія можлива лиш тоді, коли люди вірять у Бога, є релігійні і коли високим посланництвом душ за оправдують конечність свободи поступовання, думки, сумління. Інші кажуть, що щоб бути добрим демократом, не треба конче бути віруючим чоловіком. Навпаки, релігійні догми вони уважають за „духові пута." Деякі говорять, що щоб бути вільним чоловіком і втішатись демократичною системою, треба мати пра во втішатись особистими матеріяльними здобутками, треба мати забезпечене право посідання земних дібр і правотими земними добрами після особистої волі розпоряджатись. Інші кажуть, що цього не потрібно та що демократія може бути лиш там, де уряд насильно відбирає людям наконечне майно і роздає його тим, що нічого, чи мало мають. Вкінці одні говорять, що демократія може бути лиш там, де є свобідна індивідуальна конкуренція, а інші кажуть, що свобідна конкуренція робить людей безпощадними, самолюбними, жорстокими і в корені вбиває демократичну систему.

ЗАСТУПНИК ПРЕЗИДЕНТА АМЕРИКИ ПРО ДЕМОКРАТІЮ

Взагалі поглядів на демократію є дуже багато навіть серед самих демократів. Тому варт час від часу подавати погляди на демократію таких людей, яким ніхто не може закидати симпатій з якимись недемократичними строями. До таких голосів належить також промова заступника президента Злучених Держав Америки, Генрі Волеса, виголошена 8. квітня ц. р. в готелі Астор в Ню Йорку, на зібранню американського товариства заграничних справ. Генрі Волес між іншим сказав таке: —

„Правдою є, що нині, навіть під Гітлером, мають фанатичну посвяту супроти обовязку. Вони раді і готові віддати себе всецело на услуги держави. Про те воно є певним, що в якім небудь тяжким конфлікті німецька психольогія заломиться. Вона кормиться успіхами, але не видержить в обличчі навіть переходових невдач, бо основи націстичні засади брехні і обману обурюють найглибші почування людської душі.

„Скріпляючи нашу молодь проти націстичних брехонь, ми мусимо її навіяти горіючою вірою, що змістом демократії є віра в батьківство Бога, братерство чоловіка і достойність людської індивідуальної душі! Демократія зисована в такий спосіб, є майже тотожна з релігією. Гітлер не має ніякого занокавлення для індивідуальної душі і він перед Раушнінгом хвалився: „Християнській доктрині вищости індивідуального сумління і особистої відповідальности я протиставлю нову доктрину, що індивідуальність є нічим і вона переживає лише в безсмертности нації. Я відкидаю догму, що чоловік відроджується внаслідок терпінь і смерти Божого Спасителя, а на її місце ставлю нову догму передання заслуг, себто, що одиниці відроджуються через життя й ділання нового законодавця і лідера, який звільняє маси від тягару свободи!"

„Націстичне степенування авторитету є накинене шляхом наказу згори", говорив далі Волес. „Демократія, зрозуміло, також має своє степенування авторитету, але цей авторитет походить з вільного вибору людей і його не уживають безоглядно, з цілковитою зневагою до прав індивідуальної душі на свободу мови і свободу віри. Демократії, коли вони хочуть пережити, мусять знайти якийсь спосіб, щоб, зберігаючи цупко права людини, водночас могли просякти індивідуальні душі своїх людей почуттям відповідальности, щоб громадяни демократії були охотні віддати всецілу, несамолюбну службу державі."

„Модерна цивілізація, щоб пережити, мусить мати порядок. Під націстичним правлінням порядок є накидуваний згори. Під демократичним правлінням більша частина ладу мусить випливати з серць поодиноких людей. Найбільш досконалий лад на світі можна остаточно осягнути тоді, коли громадяни в демократії виов'ю, інстинктом, визнають ці засади, разом з їх всіма наслідками — батьківство Бога, братерство чоловіка і достойність індивідуальної душі. Особи, що глибоко застановляються над тими фундаментальними засадами, що характеризують водночас релігію і демократію, будуть трактувати інших людей в такий спосіб, що ціла держава, як одиниця, буде служити могутністю для загального добра, головно в часах кризи. Понад усе інше в теперішню пору ми в Злучених Державах, а також в цілім західнім світі, потребуємо проти-офензиви, щоб спростувати брехні про дегенерацію демократії, яку то брехню поширюють націсти шляхом радіо, преси і своїх агентів роджених в Америці."

СПЕЦІЯЛІСТИКА ЗАДАВНЕНИХ НЕДУГ.
УСПІШНО ЛІЧИМО: Ревматизм, Сіятику, Паралиж, Гемороіди, Мочевий Міхур, Нирки, Жовчеві Камінці, Лишаі, Жолудок, Полові Недомагання, Утрата Мужества, Подагра і Жіночі Слабости. На запити залучіть 3ц. марку. Години: від 9-ої рано до 9-ої вечір. Адреса:
DR. A. YAREMOVICH, 364 Selkirk Ave., Winnipeg, Man.

СПИНІТЬ СВЕРБЛЯЧКУ—ОЧИСТІТЬ СКІРУ. Чому терпите й мучитеся через сверблячку?
ELIK'S OINTMENT No. 5
приготований на підставі припису специяліста від скіри та практичного хеміка, показався практичним для тисяч і тисяч осіб в лічению скірних недуг, в специяльно Екзіми, Ісоріасіс, Рінґворм, Сверблячки Рун, Hir, Пойзон Айві, Атлітс Фут і много інших скірних недуг. Не відкладайте.
„Но. 5" доказало чудес для мужчин, женщин і дітей, які хронічно терпіли через скірну недугу. Коли намаститься дітвені місця „Но. 5," то зараз усувається луска, червоні плями никнуть і скіра дістає нормальний вигляд. Скора поміч гарантована, або гроші назад. Вказівки в українській мові.
Ціна $1.00 і $2.00.
Не відкладайте. Почніть лічитися сейчас. Замовляйте у:
ELIK'S MEDICINE CO.
Dept. NO.
Saskatoon, Sask.

Наступ Німеччини на Ріжні Краї

ЛОНДОН, Англія. — Ось як Німеччина наступала на чужі для неї краї: —

На Польщу 1 Вересня, 1939, і заняла її 28 Вересня, 1939.

На Данію 9 Квітня, 1940; заняла її в протягу 11 годин.

На Норвегію 9 Квітня, 1940, а заняла її 3 Травня, 1940.

На Нідерляндію 10 Травня, 1940, а заняла її 14 Травня, 1940.

На Бельгію 10 Травня, 1940, а заняла її 28 Травня, 1940.

На Люксембург 14 Травня, 1940 і того самого дня заняла його.

На Францію 14 Травня, 1940, а заняла її 22 Червня, 1940.

Руменію, як свого союзника, заняла 23 Листопада, 1940; Угорщину 20 Листопада, 1940; Болгарію 1 Березня, 1941 а на Югославію і Грецію напала 6 Квітня, 1941.

Закликає Америку до Акції

НЮ ЙОРК. — У своїй радіо промові державний секретар рільництва, Клавд Викард, сказав американському населенню, що вже найвисший час, щоби світові події зворушили їх, бо „струсьові нації теперішними часами не істнують довго."

„Якщо Злучені Держави бажають појсатати великою державою, то вони мусять ділати так, як велика держава," — казав Викард.

Викард заявив, що американське рільництво кладе все на вагу британійської перемоги, "бо коли диктатори виграли ню війну, то ми хіба можемо попращатися з нашим вивозом фармерських продуктів за границю."

Учитель: Назви мені кілька суперечностей.

Ученик: Тепло і зимно, ніч і день, війна і мир, батько і мати.

ВИЙШЛА З ДРУКУ
АНТОЛЬОГІЯ
Українського Письменства в Канаді
Житеписи, портрети і зразки творів 25 письменників.
ч. I.
Ціна 75 ц.
Замовлення засилайте:
CANADIAN UKRAINIAN EDUCATIONAL ASSOCIATION
667 Flora Ave.,
Winnipeg, Man., Canada.

Голод у Франції і Еспанії

НЮ ЙОРК. — До Ню Йорку прибули на літаку ріжні чільні особи з Франції, Еспанії і Швайцарії. Вони розказували, що в Франції і Еспанії вже розпочався голод. Цей голод слідний всюди. Люди марні, зголоднілі, деякі виглядають немов кістяки.

SILLS BARBER SHOP
661 Main St., Winnipeg, Man.
Виконуємо первоірядну барберську роботу, як рівнож направляємо рідного виробу годинники. Зайдіть і переконайтесь, а за вдоволення ручимо.
В. Заліснецкий, власник.

$1,893 Відшкодовання

При кінці минулого року наїхав великий трок на авто громадянства А. Новаків у Сейнт Боніфес і то так нещасливо, що дружина Новака дізнала тяжких покалічень.

Минулого тижня відбулася у вінніпеґськім суді розправа проти власника трока, Віктора Родрик і „Травин Ломбер енд Фюл Ко." і головний манітобський судья Мекферсон видав вирок, щоби Родрик і його компанія заплатили Новакам $1,893 відшкодовання.

ПАРИЗЬКІ МЕСТНИКИ

Підземельна організація жебраків проти німецької окупації.

Німецька армія вмашерувала до Парижа 14-го червня 1940. Від того часу вони стрічається з організованим опором паризьких жебраків. Оці покриті лахами нещасні поставили собі за ціль піднести національну мораль французів та стрясти з отупіння парижан.

Це не перший раз в історії, що паризький підземельний світ відіграє почесну ролю в історії французької нації. Сотки літ тому паризькі жебраки мали свого поета в особі Франсуа Віллон, що зорганізував жебраків в товариство „Суд чудес," який оспівав та прославив безсмертний французький поет Віктор Гюго у своєму творі „Паризька Божа Матір" („Нотр Дам де Парі"). Цей „суд" видавав присуди на лихих паризьких урядовців, мстив кривди жебраків та бідних, мав своїх суддів, а навіть свою лаву присяглих.

Тепер ці нещасні калики, в лахах, ніколи неголені, зорганізували новий „трибунал," який не тільки карає окупантів, але веде широко розвинену проти-шпигунську організацію. Діяльність тих жебраків приносить чимало клопоту німецькому амбасадорові в Парижі, Оттонові Абецові, та самому шефові Гештапо, Гімлерови, який приїздив до Парижа кілька разів, щоб особисто вести слідство в справі систематичного вбивання німецьких старшин в Парижі. Префект паризької поліції Роже Люжерон, викручувався як міг перед німцями, які його таки арештували. Та тим активність „товаришів в лахах" не поменшилася. Вони держать тісні звязки з ген. де Голем та англійською розвідкою, передають їм проти-німецький матеріял та помагають їм нищити німецькі фабрики, одним словом, стараються нищити німців усіми можливими способами.

Визначний французький журналіст п. Жак Лерміна, подає цікавий випадок, що виглядає скорше на якусь фантазію, як на дійсність. Однак, він твердить, що історія трапілася в серпні-вересні минулого року. Рія ясна, оповідаючи це в одному американському журналі, він не подає правдивих імен, а підставляє видумані, щоб тим не наражувати французьких жебраків, що дальше „диоть" в Парижі.

Втеча французького старшини.

Оповідає Лерміна про одного французького старшину, Антоні Сальтію, (видумане очевидно імя), що втік з німецького полону та скривався в Парижі. Він не мав якого знайомого, але знав лиш адресу свого товариша стрільця, Макса Онеті, який згинув на фронті. Погибший товариш мешкав в одному з найкращих кварталів Парижа. І коли Сольтіє увійшов до помешкання свого товариша, він застав там групу німецьких офіцирів, що пили при столі. Незважаючи на своє безвихідне положення, Сальтіє рішився на небезпечний крок, схопив револьвер, який скинув разом з поясом німецький майор, та застрілив його. Не тратячи ні хвилини часу, він почав скоро втікати по сходах на вулицю.

На вулиці Сальтіє не звільняв бігу, аж коли дороги йому не заступив візок жебрака, що продавав якісь там товари. Видячи, що Сальтіє утікає перед німцями, жебрак сказав йому, що коли він хоче втекти від „бошів" (згірдлива назва, якою французи називають німців), то хай без говорення й запитів іде за ним. Сальтіє послухав і дав запровадити себе до якоїсь криївки над Сеною. Там таємничий жебрак казав пересидіти аж до вечера, коли по нього прийде „сліпий чоловік." І дійсно, вечером, він прийшов, взяв Салтіє та запровадив його до одного кафе, в якому було повно німецьких старшин. Невідомий сліпець казав питати за кельнером „Юстином," який має ним заопікуватися. По відшуканні цього „Юстина," Сальтіє дістався до задної кімнати кафе, в якій оголився та передівся в інше убрання. Звідтам в ночі перевели його жебраки до тайної криївки над Сеною.

Там Сальтіє віднайшов правдивий „суд чудес," про які писав колись Віктор Гюго. Ціле підземелля було завалене местниками Парижа, каліками, сліпцями, дідами в страшних лахах. Коли Сальтіє увійшов до підземелля, „трибунал" местників якраз видав присуд смерти на німецького поручника Ганса Гедріхта, члена третьої округи Центральної Комендатури.

Dr. W. CHASNEY (M.D., C.M., L.M.C.C.)
ЛІКАР, АКУШЕР І ОПЕРАТОР
X-Рей і Радіотерапія
... Phone 55 866
613 SELKIRK AVE. — WINNIPEG

ГАЛЯ ...
(дружина укр. ... співака Маріяна Масика)
ОТВОРИЛА
Helen's Beauty Salon
661 Selkirk Ave., Winnipeg
Phone 57 138
Operator Helen Masnik
formerly of No-Fashion
Специяльні перманентні кучері без машин, відповідно до Вашого вижку. Індивідуальний стиль для кожної.
All lines of Beauty Culture
Специяльна оферта для приїзжих з фарми ... місточок. Робіть апойтмент на весняні перманенти ТЕПЕР!
(Не забудьте слухати що-суботи о год. 7.15 веч. зі станції CJRC „Дейтон Мейд Квартет" — Музика України — і написати Вашу опінію до Маріяна Масика на адресу названої станції у Вінніпеґу.)

Dr. H. H. Hershfield
лікар, оператор, акушер. Специяльність — венеричні й жіночі недуги, операції. Лічить гемороіди, усуває свої ... без операцій. Говорить по українськи.
612 Somerset Bldg. Portage Ave.
Office Tel. 88600—Res. 88 707
Winnipeg

УВАГА

Заходом хору Л. У. М. (Любителів Української Музики), під управою М. Борисика, виставлені будуть оперети в такім порядку:

Травень: 3-го: „Майська Ніч" Рідна Школа ім. Шашкевича, Юклид Авеню. 10-го: „Майська Ніч," Укр. Прав. Собор, Боровс і Сінклер Ст. 18-го: **„Весняний Концерт,"** Рідна Школа ім. Шашкевича, Юклид Авеню.

ДЛЯ ХОРИХ
1) NERVOL лік на перестрах, нуды, біль коло серця і безсонність. Ціна $1.75
2) Лік на всі жолудкові і кішкові та циркові недомагання. Гарантований $2.50
3) Ліки на всі секретні хороби. Опишіть все, що з вами є.
MEDICAL LABORATORY
Corner Boyd and Arlington
Winnipeg, Man.

УКРАЇНСЬКЕ РОБІТНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО
MORRIS
Чищення, Фарбовання і Направлення
Краваці і Фурієри. Чищення килимів.
Робота гарантована.
Телефон 86 685
744 Alexander Ave.,
Winnipeg

Підтримуйте
РОБІТНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО
Magnus- Arlington Service Station
Високої якости газоліна, оливи. Батерії. Части. Всяка обслуга. Гарантовані направи авт і троків. Сумлінна обслуга. Помірковані ціни.
Телефон 55 517.

Durban's
STYLE SHOPPE
567½ Selkirk Ave., Winnipeg
Маємо гарні й тані суконки, жатии, плащі, загортки і т. д., для женщин і дівчат. Первоїрядна матерія і викінчення. Зайдіть і побачте самі.
Анна Загарійчук, вл.